

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

8. leto / številka 9

V Celovcu, dne 1. marca 1956

Cena 1 šilling

Papež miru

„Z vojno je vse zgubljeno — z mirom nič!“

Te besede je zaklical sedanji papež Pij XII. leta 1939, ko so se začeli grozeči dvigati prvi zublji krvavega svetovnega požara, 5-letne vojne, ki je zmagovite in premagane narode enako prizadela z grozotami, ob katerih obledijo vse vojne, kuge, lakote in druge nadloge preteklosti.

Dne 2. marca obhajamo 80-letnico rojstva tega izrednega moža, ki ga je božja Previdnost poklicala, da v najtežji dobi človeške zgodovine vodi božjo ustanovo na zemlji, sveto Cerkev, skozi najtežje dneve njenega obstoja.

Za človeka je to resnično nadčloveška naloga, in če ob življenjskem jubileju sedanjega Kristusovega namestnika na zemlji prirejamo slovesnosti, se ga spominjamo, o njem razmišljamo, velja vse to ne le možu, ki je sam po sebi izredna pojava na svetovni pozornici, temveč predvsem temu, kar nam v nadnaravnem pojmovanju njegova oseba predstavlja, to je božjo roko, ki nas vodi skozi življenje, božjo milost, brez katere bi bili bednejši od najbednejšega črva, in božji dobroti in usmiljenju, ki nimata meja.

Ko je Kristus poveril svetemu Petru vodstvo Cerkve, mu je dejal: „Peter, ti si skala, in na to skalo bom pozidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.“ Od majhne četice apostolov, ki se je ob njegovi smrti na križu plašno razbežala in se je zbrala šele, ko jih je On osrčil s svojim Duhom, preko preganjanj v vseh časih, preko razkolov, zmot in ločin, se je danes razrasla ta mala skupnica na občestvo, ki povezuje v eno telo, v mistično telo Kristusovo, nad 400 milijonov duš.

Posebno v zadnjem desetletju se je v različnih delih sveta stopnjevalo preganjanje kristjanov in sedanji sveti oče posveča posebno pozornost „molčeči Cerkvi“, ki molči in trpi. Toda tudi za te, ki so danes preganjani, velja Kristusov izrek: „In peklenska vrata je ne bodo premagala“.

Moderni čas pa stavlja pred Cerkev in njene vodnike vrsto problemov, ki jih mora reševati in kazati ne le svojim vernikom, ampak vsemu človeštvu prava načela in pravo pot.

Posebno na področju socialnih odnosov je delo sedanjega papeža in njegovih predhodnikov neizmerne važnosti. Ob porastu nebrzdanega kapitalističnega izžemanja v prejšnjem stoletju so papeži v vrsti okoliščin postavili načela o pravičnem plačilu za delavca, o socialni funkciji lastnine in opozorili tiste, ki posedujejo dobrine tega sveta, da so jim te dobrine samo zaupane v upravo od Stvarnika, ki je resnični in edini gospodar vsega in kateremu bodo za svoje upravljanje morali dajati odgovor. — Ob razrastu političnih sistemov, ki kratijo svobodo posamezniku in ga vključujejo kot brezdušno številko ali člen v ogromno kolese totalitarnega državnega ustroja, pa papež postavlja načelo, da je treba spoštovati človekovo osebnost, ki temelji na osnovnem krščanskem načelu osebne svobode človeka kot nosilca neumrjoče duše.

Ko se ob tem lepem jubileju spominjamo našega najvišjega duhovnega Vodnika, bomo njegovim željam najbolj ustregli, če si priključimo v spomin in postavimo za življenjsko vodilo njegove besede: „V tem svetu brez miru, ki ga trpinči medsebojno sovraštvo, ki ga ločijo nasprotja, ker je iz njega izginila vera in smisel za ljubezen in bratstvo v Kristusu, prosimo iz globine srca, da naj Vnebovzeta izprosi povratek božje milosti v srca ljudi.“

Nove državnozborske volitve

Pogajanja o ureditvi spornih vprašanj med obema koalicijskima strankama, o katerih poročamo podrobneje na drugi strani, niso privedla do sporazuma. Po tej ugotovitvi so se pa predstavniki obeh strank dogovorili, da svetujejo vodstvenim organom svojih strank sklep, da obe stranki sporazumno predložita parlamentu zakon o razpisu predčasnih volitev dne 13. maja. Vodstvi obeh strank sta ta predlog sprejeli.

Točke, glede katerih se niso mogli sporazumeti, so naslednje: 1. petrolej, glede katerega so socialisti vztrajali pri podržavljenju, a Ljudska stranka pa pri ustanovitvi delniških družb z večinsko udeležbo države na akcijskem kapitalu; 2. podjetja USIA, za katere je finančno ministrstvo (v rokah OeVP) izdelalo poseben izvršni zakon, katerega so pa socialisti odklonili; 3. povišanje cen mleka, glede katerih je OeVP predlagala povišanje v smislu, da bi potrošniki plačevali stare cene, a razliko med starimi in novimi cenami bi pa krila država, ki bi proizvajalcem plačevala posebne doklade iz dobičkov petrolejske uprave. Tudi v tej točki

ki med obema partnerjema ni prišlo do sporazuma.

Glede volilnega termina pa predstavlja dogovorjeni datum edini kompromis, ki ga je bilo moč doseči ter sedaj vsaka stranka lahko trdi, da je vsaj do neke mere obveljalo njeno stališče.

Italijanski državni predsednik Gronchi v Ameriki

Italijanski državni predsednik Giovanni Gronchi je minuli ponedeljek prispel z letalom v Washington, kamor ga je povabila ameriška vlada. Spremlja ga zunanji minister Martino in na programu so 4-dnevni razgovori s predsednikom Eisenhowerjem in njegovimi ministri za ureditev najvažnejših zadev med obema državama. Ker spremlja Gronchija tudi njegov vojaški svetovalec general Luccioli, domnevajo, da bodo na dnevnem redu razgovorov tudi vojaška vprašanja. Je to prvi uradni obisk italijanskega državnega predsednika v severnoameriški prestolnici v zgodovini.

Zunanjepolitična debata v angleški zbornici

V ponedeljek zvečer je v okviru debate o zunanji politiki angleški ministrski predsednik podal nekatere načelne izjave v imenu svoje vlade. Najprej je dejal, da mu je študij govorov sovjetskih mogotcev na pravkar zaključenem kongresu komunistične stranke v Moskvi (glej poročilo na drugi strani) zavzel ves nedeljski odmor. Glede trditve Hruščeva, da se sovjetska vlada ne vmešava v notranje razmere drugih držav, je dejal, da mora moskovska vlada te besede najprej z dejanji dokazati, kajti dejstva iz preteklosti so drugačna. Nadalje se je baval s trditvijo istega govornika, češ da bi uporaba vodikovih bombe pomenila konec kapitalističnega sveta, ne bi pa uničila komunizma, in je dejal, da je to nevarna utvara, kateri se vda prvi sekretar sovjetske komunistične stranke, kajti konec sedanje civilizacije bi vendar pomenil tudi konec komunizma.

Zunanji minister Selwyn Lloyd pa je glede združitve Nemčije dejal, da bo angleška vlada uporabila vsako priložnost, da reši nemško vprašanje s pomočjo pogajanj s Sov-

jetsko zvezo in Ameriko ter Francijo. Po njegovem mnenju so pa sovjetski predlogi na ženevski konferenci pomenili dejansko bojševizacijo celotnega nemškega ozemlja in jih zaradi tega ni bilo moč sprejeti.

Vrsta nesreč v Ameriki

Minuli teden se je zgodila po Ameriki vrsta nesreč, ki so zahtevale skupno 32 žrtev. V bližini kolodvora Swampscott se je neki krajevni vlak v polni brzini zaletel v brzi vlak, pri čemer so se iztirili in prevrnili štirje vagoni. Iz razvalin so potegnili 15 mrtvih in 4 ranjence.

Pri Daytonu pa je minuli ponedeljek strmoglavilo 4-motorno letalo, ki je padlo na neko kmečko hišo. Enajst oseb, ki so bile v letalu, je bilo pri priči mrtvih. Kmečka hiša in bližnji hlev, v katerih pa ni bilo ljudi ob času nesreče, sta se užgala in pogorela do tal. V mestu Sedalia pa je padlo neko lovsko reakcijsko letalo na neko hišo, pri čemer so bili mrtvi vsi štirje člani letalske posadke in dva prebivalca hiše.

Študentje, ki nič ne znajo

Angleška poročevalska agencija Reuter poroča iz Bonna, da so v tamošnjem prosvetnem ministrstvu zelo zaskrbljeni zaradi velikega neznanja nemških srednješolcev, ki so ga ugotovile komisije pri izpitih. Tako mislijo nekateri študentje, da je Borneo otok v Severnem morju. Na Bavarskem je dve tretjini abiturientov (ki so končali gimnazijo) padlo pri sprejemnem izpitu za državno službo. Niti eden ni dobil oznake „prav dobro“, šest odstotkov izprašancev je doseglo oznako „dobro“ ali „zadostno“, ostali so bili zavrženi zaradi pomanjkljivega znanja. V Berlinu pa so na neki gimnaziji naredili poskusne izpite iz novejših zgodovine. 55 odst. odgovorov se je glasilo, da je bil Hitler edini krivec druge svetovne vojne, a 12 odstotkov učencev pa je menilo, da so bili edini krivci vojne Angleži in Amerikanci, kar navdaja omenjeno angleško agencijo s posebno nevoljo.

Težak bolnik

Na kalifornjski obali (USA) so valovi naplavili ogromnega kita, ki je bil očitno bolan. Direktor živalskega mesta v bližnjem mestu je takoj poslal na lice mesta živinozdravnika, ki je bolni živali vbrizgal velike doze penicilina in vitaminskih injekcij, da si opomore. Nato so 600 kilogramov težko žival s posebnim žerjavom in z združenimi naporih desetih krepkih možakov spravili v veliko posodo, kjer so prej plavale razne majhne ribe.

Španska ladja „Carmen“ se je minuli teden potopila v bližini iberske obale, kjer je morje razburkal silovit orkan-vihar. Vsa posadka je izgubila življenje.

- K R A T K E V E S T I -

Štiri metre dolgo kačo „Boa Constrictor“ je ukradel neznan tat v Parizu. Kača je ležala zvita v velikem kovčku, ki ga je njen lastnik, neki cirkuški artist, pustil v svojem avtomobilu v neki pariški ulici. Medtem ko se je on mudil v bližnjem nočnem lokalu, kjer bi moral v prihodnjih dneh s kačo nastopiti, je kovček izgnil iz avtomobila. Lahko si predstavljate začudenje tatu, ko je odprl kovček? Doslej še policija ni zasledila ne kače in ne tatu.

Pri živem telesu je zgorel 34-letni električar Franc Lindner v Linzu. Spal je v svoji sobi v neki električni trgovini in ni začutil, da je izbruhnil v poslopju požar. Ko so gasilci pogasili plamene, so našli le njegovo zgozleno truplo.

Poraba bencina v Avstriji se je v lanskem letu zvišala za dobro tretjino. Razmerje med prodajo inozemskega in domačega bencina gre v prid slednjemu.

Duhovnik Carlo Gnocchi, ki ga v Italiji imenujejo „očeta pohabljenčkov“, ker je vse svoje življenje posvetil skrbi za otroke invalidne, posebno za žrtve medvojnih bombardiranj, leži na smrtni postelji. Do zadnjega je mislil na svoje varovance in je v oporoki določil, da ga naj takoj po smrti operirajo ter mu vzamejo oči in jih potem prenesejo v očesne jame kakega slepega otroka. Medicinska znanost že dalj časa z uspehom vrši take operacije.

Sedem oseb je bilo ranjenih pri neki eksploziji v kemični tovarni Heidenheim. Požar, ki je nastal po eksploziji, je tovarno uničil do temeljev.

Parlamentarne volitve so bile v Grčiji, kjer je vladna stranka Karamanlisa odnesla zmago s 163 mandati, dočim je na opozicijsko stranko odpadlo 135 mandatov.

Z avtomobili so se vozili preko reke Rena pri Rhenenu, kjer se je zaradi mraza stvorila preko rečne gladine tako močna ledena skorja, da je vzdržala tudi težo motornih vozil.

Za lase je obdržal neki duhaprisotni zakonski mož svojo ženo, ki je po prepiru zbežala iz hiše in hotela skočiti v bližnji prepad. Vendar mož jo je dohitel in jo še poslednji trenutek ujel za lase. Ni pa je več mogel dvigniti nazaj in tako je ležal dobrih pet minut na trebuhu ob robu prepada, a žena pa mu je bingljala v rokah nad praznino, dokler ni prikllical policijo, ki je oba rešila iz nevarnega položaja. Ženo so potem odpeljali na opazovanje v živčno bolnico.

O hudi škodi na sadnem drevju poročajo iz vseh predelov Avstrije, kjer je ostrí mrav posebno na zgodnjem sadnem drevju, kot marelice, češnje in breskve, ki so v januarskem toplen vremenu že začele poganjati, zamoril prve poganjke.

Osebnost letala Mao Tse Tung, komunističnega diktatorja Kitajske, je strmoglavilo iz neznanih vzrokov pri nekem poskusu poletu. Isto letalo bi moralo čez nekaj ur ponesti svojega gospodarja v Mandžurijo. Krožijo domneve, da je vzrok nesreče letala sabotaza, češ da so sovjetski agenti nasuli peska v bencin letalskega rezervoarja, kajti zadnje čase baje Mao ni hotel poslušati „nasvetov“ iz Moskve.

Angleški parlament je sklenil odpravo smrtnih kazni, ker so v zadnjih letih obesili več ljudi, o katerih se je potem izkazalo, da so bili nedolžni. Angleški državni ratelj Albert Pierrepont, ki je ta svoj poklic vršil v zadovoljstvo svojih predstojnikov dobrih 25 let (a prizadetih žrtev pa ni nihče vpraševal, kako so bili z njegovim načinom dela zadovoljni) je sedaj odšel v pokoj, ker bi sicer itak bil brez posla. S prihranki je že prej odprl gostilno v bližini Londona in odslej namerava vse svoje sposobnosti posvetiti tej obrti.

Politični teden

Po svetu . . .

Najvažnejši dogodek prejšnjega tedna je gotovo bil

kongres komunistične stranke v Moskvi, kjer so dan za dnem prihajala poročila, ki so obrnila na glavo vse napovedi in prerokbe. Dvajseti kongres velikoruske komunistične (boljševiške) stranke je na izpraznjeno mesto nekdanjega samodržca Stalina postavil takozvano

kollektivno vodstvo,

kateremu načeljuje **Hruščev**, ki je postal vodilni teoretik stranke, nekaj podobnega, kot sta nekoč bila Lenin in Stalin, le s to razliko, da je Stalin po smrti „očeta revolucije“ nadaljeval poveljevanje prednika, zgradil mu je velik mavzolej, v katerem je dal položiti njegovo balzamirano truplo, a vsako leto je pred grobnico slavil obletnico revolucije z mogočno vojaško parado. Stalinovi nasledniki, **Hruščev, Mikojan, Bulganin, Molotov** pa so ob smrti Stalina sicer položili v mavzolej poleg Lenina, toda po pičlih treh letih so ga tako rekoč strmoglavili s piedestala, na katerega so ga postavili. In še več, Mikojan in Molotov, njegova najzvestejša oprode v življenju, sta ga po smrti „razkrinkala“, mu očitala stvari, ki bi vsakega živega človeka spravile na vislice.

Hruščev, novi partijski teoretik,

pa je šel dalje. Posegel je v samo ideološko osnovo komunizma, ki je doslej temeljil na „nepremostljivem“ nasprotju med razredi ter razredno borbo“. Glede odnosa med komunističnimi in kapitalističnimi državami je Lenin učil, da bo med njimi zaradi nasprotujočih si socialnih in gospodarskih sistemov „neizbežno prišlo do strašnih vojn“, potem katerih bo komunizem s krvavimi revolucijami prišel na oblast. Hruščev je to staro vero razbil in postavil ireditev, da komunizem lahko zmaga tudi po demokratični poti, s pomočjo volitev.

Mnenja o pomenu kongresa v Moskvi so zelo deljena, preuranjeno bi bilo sklepati na skorajšnjo notranjo spremembo ali celo propad komunizma, obratno, končni cilji so ostali isti, kar so vsi govorniki izrecno poudarili, le novo pot so ubrali, ker so prepričani, da bodo po njej lažje dosegli svoj cilj, to je upostavitve režimov, kot obstajajo sedaj v Sovjetski zvezi in drugod po vzhodni Evropi.

Da pa je v Sovjetski zvezi v teku veliko premikanje notranjih političnih sil, pa kažejo tudi volitve v Centralni komitej, kjer je 40 nekdanjih članov izpadlo in so na njihova mesta bili postavljeni novi ljudje. Časopisi pravijo, da so bili izvoljeni, toda v Sovjetski zvezi in drugih „ljudskih demokracijah“ je lahko izvoljen samo tisti, ki ga komunistični oblastniki postavijo za kandidata. In izvoljeni so bili s — ploskanjem. Med novimi člani je tudi precej visokih častnikov, med njimi tudi sedanji

vojni minister maršal Žukov.

Zelo zadovoljni so z izidom kongresa tudi v Beogradu, kjer je uradno časopisje poudarjalo ugodni sprejem pozdravne poslanice, ki jo je poslal kongresu maršal Tito, čeprav se jugoslovanska komunistična stran

ka (Zveza komunistov) ni uradno udeležila zborovanja, na katero so prihitela uradna odposlanstva vseh ostalih komunističnih strank celega sveta. Jugoslavijo je pa kot „opazovalec“ zastopal moskovski poslanik Vidic.

Dobro razmerje, ki sedaj vlada med Moskvo in Beogradom, pa povzroča

hudo zaskrbljenost v Albaniji,

kjer se bojijo, da utegne soglasje med obema prestolicama iti celo tako daleč, da Moskva zatisne eno oko, če bi Jugoslavija hotela enostavno zopet spraviti pod svojo odvisnost Albanijo, kot je bilo pred izključitvijo Jugoslavije iz Kominforma. Zato sedaj Albanci hite, da najdejo za vsak slučaj zaveznike drugod in so tako na hitro roko obnovili diplomatske stike celo z Italijo, ki jo sicer imenujejo svojega „dednega sovražnika“ ter poskušajo ožviti stike s Francijo.

Jugoslovanska politika pa poudarja prijateljstvo do Avstrije.

O povabilu zveznega kanclerja ing. Raaba v Beograd smo že pisali in izgleda, da je obisk zagotovljen, le časa potovanja še niso določili. Pred dnevi je tudi jugoslovanski parlament ratificiral avstrijsko nevtralnostno izjavo in vladni govorniki so ob tej priliki poudarjali dobro sosedstvo, ki vlada med obema državama ter izrazili mnenje, da bi ga bilo treba poglobiti posebno na gospodarskem področju.

. . . in pri nas v Avstriji

Po dosedanjih poročilih izgleda, da so se pogajanja med obema koalicijskima strankama zataknila, ker obe vztrajata na svojih stališčih.

Ljudska stranka (OeVP)

je po svojih glasilih odločno izjavila, da v bistvenih točkah svojega programa ne namerava popustiti. Predvsem velja to glede poddržavljenja. Splošno poddržavljenje bivših podjetij USIA bi pomenilo korak v popolni marksizem ali komunizem, ki bi ustvaril vseobsegajoči državni monopol nad avstrijskim gospodarstvom. Gospodarski monopol, ki bi imel za posledico uničitev ne samo zasebne iniciative v gospodarstvu, ampak tudi osebnostne svobode državljanov, kot to jasno kaže primer držav onstran železne zaves.

Za primer, da le

priđe že pomladi do volitev,

je OeVP že začela pripravljati svoja volilna gesla. Tako te dni časopisje mnogo piše o „ljudskih delnicah“, ki bi jih kupovali tudi posamezniki. Velika poddržavljena podjetja in pa obrati USIA bi naj bili spremenjeni v zasebne delniške družbe in njihove delnice bi naj bile naprodaj širokemu občinstvu, ki bi naj tako postalo solastnik in soodločevatelj v industrijskih podjetjih, obenem bi pa naj bil tudi deležen dobčkov, ki jih te družbe izplačujejo pri letnih obračunih svojim delničarjem. Vendar z ozirom na to, da bi v praksi večino delnic pokupili bogataši in bi tako dejansko odločali v podjetjih, bi postala solastništvo in udeležba na dobičku le simbolična, to je, navidezna, a v resnici bi ostalo vse pri starem.

Resnejši in daljnosežnejši pa je novi socialni program stranke, ki bi utegnil privedi v njene vrste znatno število nameščencev; nadalje se pa gotovi krogi v stranki trudijo, da s čim širšim sprejemom liberalnih programskih točk privabijo bivše „neodvisneže“ (VDU) in druge liberalce. S tem seveda Ljudska stranka vedn oboljša izgublja svoj krščanski značaj.

Stališče socialistične stranke (SPOe)

pa je po besedah njenega predsednika poslanskega kluba dr. Pittermanna, vsaj glede bivših podjetij USIA, ostalo neizpremenjeno in socialisti zahtevajo popolno poddržavljenje in takšno ureditev uprave, ki bi zagotovilo ravnotežje obeh strank. Če OeVP ne sprejme teh zahtev, pravijo socialisti, da nadaljnje sodelovanje ni mogoče in bo treba pač iti čimprej na nove volitve. Pri tem se sklicujejo na star dogovor med OeVP in SPOe, da je treba razpisati nove volitve takoj, čim preneha sodelovanje strank v vladni koaliciji. OeVP pa o tem starem dogovoru noče nič slišati, ker odklanja volitve spomladi. Verjetno bo to vprašanje že ta teden dozorelo v kakšen kompromis, posebno, ker med volitvami pomladi, ki jih zahtevajo socialisti, in volitvami jeseni, kot jih želi Ljud. stranka, menijo poslanci VdU, da bi bil mesec junij primeren kompromisni datum. Ni izključeno, da po eni ali drugi poti zadeva res pride do takšnega zaključka.

V razpravah med obema vladnima strankama pa je Ljudska stranka dobila močno podporo v neki

razsodbi vrhovnega sodišča,

ki je izreklo, da bivše nemško premoženje spada v pristojnost finančnega ministra (ki je v rokah OeVP). Socialisti so namreč zahtevali, da izda parlament poseben izvršni zakon k državnim pogodbam in da bi naj ta zakon enakomerno razdelil kompetence na obe stranki. Toda sedaj, po razsodbi, je ta zahteva brez podlage.

V Beljaku in v Št. Vidu ob Glini je bila minuli teden

stavka mlekarških delavcev,

ki pa je trajala en sam dan. Delavci so zahtevali izplačilo posebne doklade, ki so je bili deležni vsi delavci, le mlekarji ne. Mlekarne se upirajo izplačilu, češ da se cene vsega drugega blaga porasle, le cena mleka je ostala pri starem, zato bodo dodatek mogle izplačati šele, ko bo povišana cena mleka. Pogajanja glede cen mleka pa so navezana na usodo sedanje vladne koalicije in njenih sporov in to zavlačuje ureditev tega za kmete tako važnega vprašanja.

Militarizem v zatonu?

Prusaštvo ali vojaški duh, navdušenje za uniforme ter za vse, kar je v zvezi z vojaškim rokodelstvom, izgublja privlačnost v zapadno-nemški republiki. Znani monakovski šaljivi časopis „Simplicissimus“ prinaša naslednjo „Živalsko zgodbo“:

„Hočemo biti znova močni“, so objestno dejali ptiči. „Izvrstno“, je zadovoljno zamrmral stari krokar (Adenauer, op. prev.), „če hočete biti močni, morate seveda imeti uniforme!“ — Po dolgih tajnih pripravah so bile končno postavljene na razstavo nove uniforme. Ni bilo konca ne kraja veselja, vika in krika, a medtem so se zaslišali tudi vzkliki: „Nova uniforma ni zadosti pisana“, je dejala papiga. „Kje pa je naša tradicija?“ je vprašal sivi strnad. „In brez kovinskih našivkov?“ je vpraševal drugi krilatec. „Krasna je, wonderfull“, je navdušeno pohvalil pavijan z ameriškim naglasom. Le štokljica se ni oglasila. „Čemu molčiš?“ jo je vprašal stari krokar in njegovo lice je dobilo prežet izraz. „Za kaj bi se naj razvnela“, je mirno vprašala štokljica, „kajti umreti se da vendar v vsaki uniformi“.

Skrivnostna pota usode

Leta 1900 je bil v Filadelfiji (USA) ustanovljen „Klub pešcev“. Člani tega društva so prisegli, da si nihče ne bo nikdar v življenju kupil avtomobila. Toda čas in tehnični napredek gresta neizprosno naprej in tako so eden za drugim člani tega kluba prelomili svojo slovesno obljubo in si nabavili avtomobile. Le dva sta vztrajala. Pred nekaj meseci pa je tudi eden izmed teh dveh zadnjih trmastih pešcev prelomil svojo obljubo. Ko se je z novim avtomobilom peljal proti domu, je povozil nekega pešca. Kot je potem ugotovila policija, je bil povozenec poslednji preostali član „Kluba pešcev“.

SLOVENC

doma in po svetu

Pesnik Fran Eller umrl

Dne 14. februarja je umrl v Ljubljani dr. Fran Eller, vseučiliški profesor in slovenski pesnik.

Pokojnik se je rodil leta 1873 pri Dev. Mariji na Zilji in po dovršenih gimnazijskih študijah v Beljaku je odšel na dunajsko univerzo, kjer je dosegel doktorat iz prava. Stopil je v finančno službo, kjer je pokazal velik dar za to stroko, tako da so ga po službovanju v različnih mestih nekdanje Avstro-Ogrske poklicali na Dunaj v finančno ministrstvo, kjer je ostal do leta 1918.

Po ustanovitvi univerze v Ljubljani je sprejel mesto rednega profesorja za finančne vede na pravni fakulteti, kjer je ostal do upokojitve. Spisal je veliko število temeljitih razprav iz svoje stroke in s svojim obsežnim znanjem in izkušnjami je znatno pomagal pri ureditvi finančne uprave v novi državi, ki je nastala po zlomu Avstro-Ogrske.

Pokojnik pa se ni ukvarjal samo s suhim štetiškami, davki, takсами in dokladami, temveč je poleg tega bil goreč Slovenec in v sebi je nosil toplo, mehko pesniško dušo. Že v zgodnjih letih se je začel oglašati po raznih slovenskih revijah s svojimi pesmimi. Rasel je ob vzgladu naše Moderne, s katere predstavniki, Cankarjem in Zupančičem, ga je vezalo tudi globoko osebnostno prijateljstvo. Toda Ellerjeve pesmi nosijo poleg te splošne oznake še posebno značilnost, ki jo je prinesel iz svoje ožje koroške domovine, zato velja Eller po pravici za tistega pesnika, ki je Koroško pesniško vnesel v slovensko književnost. Res je, da se je več drugih Korošcev oglasilo v slovenski književnosti, bodisi s prozo bodisi s poezijo, toda med njimi je Eller tako po oblikovni kvaliteti kot tudi po globini in pristnosti umetniškega občutja najodličnejši.

Tudi potem ko je zapustil univerzo in se umaknil v zaslužni pokoj, ni opustil pesništva in leta 1947 je Slovenska Matica izdala zbirko njegovih pesmi, ki so prijetno duhteč šopek nežnih, a lepih cvetic, ki jih je ta koroški pesnik poklonil slovenski književni javnosti.

Osebnostno je bil zelo skromen človek, ki ni ljubil javnega hrupa in pompa. Svoje premoženje je v oporoki zapustil založbi Slovenski Matici, a obenem je določil, da ga pokopljejo brez javnih svečanosti. Kot je živel v marljivem, a tihem delu, tako je tiho tudi odšel s tega sveta. Vendar za njim bo ostalo njegovo delo, ki bo pričalo o slovenskem rodu z Zilje.

Kje so knjige celjske Mohorjeve družbe?

Tržaški „Novi list“ z dne 2. februarja t. l. piše:

„Čeprav je minilo že mesec dni novega leta, menda še vedno niso izšle knjige celjske Mohorjeve družbe. Kot je znano, je bila Družbi dodeljena omejena količina papirja, tako da bi lahko izšli samo dve knjigi namesto štirih ali petih, kolikor jih je navadno pošiljala med slovensko ljudstvo. Nova motnja v izdaji letošnjih knjig je nastala, ko se je stavec v tiskarni uprl in ni hotel postaviti nekih Kocbekovih pesmi o obhajilu partizanov. Sedanja zamuda je verjetno še vedno posledica tega pripetljaja med Mohorjevo družbo in pesnikom na eni ter med tiskarniškim delavcem, ki si je prisvojil pravice literarne cenzure, na drugi strani. Ker so knjige Mohorjeve družbe med ljudstvom še vedno močno priljubljene in ker je njen koledar edini koledar v matični domovini, ki upošteva cerkvene praznike in objavlja godovne dneve svetnikov, ljudje že težko čakajo nanj in na drugo obljubljen knjigo. Tudi v Trstu nekateri težko čakajo obe knjigi.“

Ker gre za informacijo lista, ki slovi po svojih dobrih stikih in odnošajih preko meje in čigar pisanje o „napredku“ običajno naleti tam na blagohoten sprejem, v verodostojnost tega poročila skoraj ne moremo dvomiti, posebno, ker se o usodi celjskih Mohorjevih knjig slišijo različni glasovi tudi na Koroškem in končno, ker pač knjig doslej še ni bilo na spregled. — Tako se med drugim tudi govori, da je celjska Mohorjeva imela letos v Sloveniji okrog 85.000 rednih naročnikov ter je s tem zdaleka presegla vse od uradne strani podpirane knjižne ustanove, o katerih prinašajo obsežna poročila ljubljanski listi.

V ameriškem mestu PORTLAND so imeli prejšnji teden hudo deževje, zaradi katerega so reke narasle in preplavile mestne ulice. Nenadoma pa je pritisnil hud mraz, vode so zamrzile in led je vklestil vse v svoj trdni oklep. (AND)

Časnikar, KI JE DOŽIVEL – LASTNO SMRT

„Jože, to pot boš pa napisal za tvoj časopis sen-zacionalno zgodbo, kot je še ni bilo“, je rekel policijski poročnik Hunt možu, ki je ležal negiben na bolniški postelji. Dihal ni več, tudi srce mu ni več bilo in zdravnik je pravkar zmajal z glavo in dejal: „Konec“. — Kljub temu policist ni hotel odnehati, ukazal je dati mrtvecu neko injekcijo ter začel izvajati z njim umetno dihanje. Čez 14 dni je dnevnik „Cincinnati Star“ prinesel naslednje poročilo:

„Pričujoči članek sem napisal dva tedna po moji smrti. Da morem pisati, se imam samo Bogu zahvaliti, ki je dopustil vse to, kar se je zgodilo z menoj. In potem, še pravi verigi srečnih slučajev, skoraj bi rekel čudežev.

Začelo se je s tem, da se nekega dne nisem nič kaj dobro počutil. Zaradi začetnih znakov gripe sem na poti v uredništvo zavil k nekemu zdravniku. Stopil sem v njegovo ordinacijsko sobo in zahteval „nekaj proti prehladu“. Zdravniku mi je najprej vbrizgnil neko injekcijo. Nato je stopil v sosednjo sobo po svojo receptno knjižico, ker mi je hotel zapisati še neko zdravilo. Medtem sem se jaz lagodno usedel na bližnji stol, in ko se je zdravnik vrnil, sva se brezskrbno razgovarjala o tem in onem. Naenkrat, ko sem prestrašen opazil, da je že precej kasno, sem po rokah in nogah začutil neko čudno gomazenje; zdelo se mi je, kot da me neka nevidna pest tišči k tlom. Strašen sum se me je polotil, kajti te znake sem že poznal. Pred petimi leti sem bil prebolel težko pljučnico. Takrat mi je penicilin rešil življenje. Vendar od tistega časa sem bil sila občutljiv za to zdravilo, kajti že takrat sem občutil to gomazenje in so zaradi tega morali injekcije tega zdravila takoj ustaviti.

Ves iz sebe sem zajecjal: „Gospod doktor, pa mi niste morda vbrizgali penicilina?“ in v istem trenutku je planil pokonci zdravnik: „Ali ste alergični?“ (pomeni, da mu gozova zdravila škodujejo). In takoj mi je vbrizgal injekcijo arenalina.

Toda bilo je — ali vsaj zgledalo je tako — prepozno. Postal sem vedno šibkejši, vse se je začelo vrteti okrog mene in ko sem se hotel dvigniti, sem se sesedel kot prazna vreča. Položili so me na divan. Medtem ko mi je zdravnik natikal masko za kisik, sem še od daleč slišal razburjeni glas bolniške sestre, ki je telefonirala po rešilni voz, da me prepeljejo v bolnico.

Kar se je naprej dogajalo, sem doživljal že kot mrtvec. To se pravi, imel sem občutek, kot da stojim poleg svojega mrtvega telesa in da sem priča vseh naslednjih dogodkov. Duševno sem bil pri popolni zavesti, toda nisem se mogel ne gibati in tudi ne govoriti. Vendar, videl in slišal sem vse. Tako sem jasno slišal, kako je zdravnik ugotovil mojo smrt. Žila je nehala biti, dihanje se je ustavilo.

V tistem trenutku sta stopila skozi vrata policijski poročnik Jaka Hunt in njegov pomočnik Snape, ki sta v službi pri policijskem radijskem vozu. Hunt je žalostno pogledal

na moje negibno ležeče telo. Bila sva dobra znanca in z njim sem doživel marsikateri razburljivi dogodek, katerega sem potem opisal v dnevniku „Cincinnati Star“. — Naenkrat je tudi srce prenehalo utripati. „Konec“, je dejal zdravnik. Ko sem videl, da me hočejo prepustiti strašni usodi, sem hotel zavpiti, storiti nekaj, čimer bi jih opozoril, da še živim! S skrajnim naporom vseh sil se mi je porečila le majhna, skoraj nezatna kretnja. Nihče je ni opazil, a kljub temu je zadostovala za to, da je za nekaj milimetrov odrinila od mojega obraza masko za kisik. Samo za nekaj milimetrov, vendar dovolj, tako da sem imel dostop do zraka, namesto do kisikovega plina.

Bolniška sestra je nato masko sploh odstranila, saj ni imela nobenega smisla več, bil sem vendar mrtev. Toda moj prijatelj

Hunt je naenkrat postal trmast. Zahteval je od zdravnika, da mi da neko injekcijo za srce in da začne z dihalnimi vajami. Pri tem pa se je nagnil k meni ter mi dejal v uho: „Jože, to pot boš pa napisal senzacionalno zgodbo, kot je še ni bilo.“ — Dve uri so se trudili zdravnik, bolniška sestra in oba policista, da me pokličejo nazaj v življenje. Tri četrt ure po tem, ko je zdravnik ugotovil moje telesno smrt, mi je srce začelo znova biti, toda utripi so bili silno slabotni in počasi sem začel tudi dihati. Toda še nisem bil rešen. Medtem sem od časa do časa slišal zdravnikov glas: „Krvni pritisk 90, še vedno pada“, nato premor, „krvni pritisk 85, utripanje od časa do časa preneha“ in čez dolgo časa „utripanje postaja močnejše, krvni pritisk narašča“.

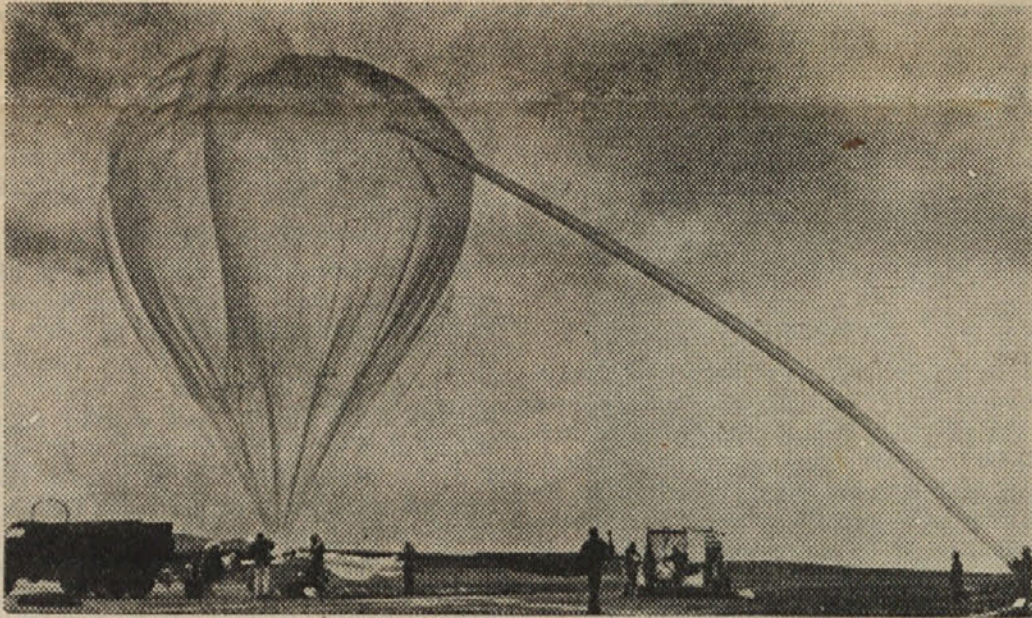
Ko mi je v tistem trenutku Hunt zavpil v uho: „Jože, vzdrži“, sem se s krčevitim naporom napel, da zavestno zadiham. To je bila moja sreča, kajti vse skupaj ne bi bilo nič pomagalo, če ne bi bil začel dihati. — Če bi mi pa naprej dovajali kisik, pa bi to gotovo povzročilo mojo dokončno smrt, mi je pozneje razložil zdravnik. Tako sem se pa povrnil v življenje in po enotedenskem odpočitku v bolnici sem se vrnil k svojemu delu v uredništvu, da kot prvo stvar opišem ta moj „izlet“ v onostranstvo.

To so vremenoslovni baloni

Na sliki vidite vremenoslovni balon, kot jih ameriške vojaške oblasti spuščajo v zrak, da jih veter v višini okrog 9000 m žene naprej. Baloni so opremljeni z vremenoslovnimi aparati, ki registrirajo podatke, in posebna avtomatična radijska oddajna postaja sporoča podatke izhodiščni bazi. Posebno koristni so ti baloni za študij zračnih tokov in struj, kar je zelo važno za letalstvo.

Te balone je treba razlikovati od propagandnih balonov, ki jih spušča ameriška „privatna organizacija“, kot je naglasil ameriški zunanji minister Dulles, iz Nem-

čije, da jih potem vetrovi odneso proti vzhodu. Ti baloni pa namesto aparatov niso protikomunistični propagandni material, knjige, letake, risbe in podobno, ki ga potem spuščajo na tla komunističnih držav. Vzhodnoevropske države in sovjetska vlada so ostro protestirale zaradi obojnih vrst balonov. V komunističnih državah je prepovedano pobirati propagandni material, ki ga spuščajo ti baloni in prejšnji teden je češkoslovaška vlada v protestni noti ameriški vladi izjavila, da je baje tak balon povzročil letalsko nesrečo nekega potniške-

ga letala in pri čimer je 18 oseb izgubilo življenje. Preiskavo so vodile izključno češkoslovaške oblasti in v zapadnih krogih so glede ugotovitve, da bi balon iz platna ali nylonske kože mogel strmoglaviti močno zgrajeno kovinsko letalo, sprejeli s precejšnjo malovernostjo.

Sovjetska vlada pa je posebno energično protestirala zaradi vremenoslovnih balonov, o katerih pravijo, da so špijažni baloni, češ da imajo vdelane fotografske aparate za snemanje sovjetskih vojaških tovarn. Spricho protestov je ameriška vlada sklenila, da ustavi spuščanje vremenoslovnih balonov v krajih, kjer obstaja verjetnost, da bi jih zračni tokovi zanesli nad ozemlje držav, ki se tako bojijo za svoje skrivnosti.

Trgovina s sužnji – še danes cvete

Človek bi mislil, da to nečastno poglavje človeške zgodovine spada v sivo preteklost, toda pogled na dnevni red prihodnjega zasedanja Gospodarskega in socialnega sveta Združenih držav, ki bo meseca aprila v New Yorku, nam pove, da to vprašanje še danes ni urejeno. Razpravljali bodo o ukrepih za odpravo trgovine s sužnji. Angleški list „Times“ objavlja poročilo svojega dopisnika o stalni trgovini sužnjem, ki se odigrava v nekaterih predelih saudijske Arabije in francoske Ekvatorialne Afrike:

„V Saudijski Arabiji suženjstva ne smatrazajo za zločin; v resnici, tam je to zelo znana in priznana vrsta trgovine, katere se udeležujejo najbolj znane družine, ter ima svoja ustaljena središča za zbiranje in prodajo sužnjem. Ta trgovina se vrši javno.

Obstaja tudi ustaljena suženjska trgovinska pot med kraji Dubai, Muskat, Buraimi, Al Hassa, Riydath. Trgovci potujejo od časa do časa v Dubai in Muskat, od koder se potem vračajo, vodeč s seboj sužnje, več jih okrog 50 do 60 naenkrat. Najprej jih ponudijo naprodaj v Al Hassa, a če jih tam ne morejo prodati, jih spravijo potem v denar s pomočjo posredovalcev v Riydathu.

Neki trgovec s sužnji mi je razložil, kako ugrabljajo sužnje po vaseh v področju Quatar in Buaimi. Trgovec najame skupino glumačev in godcev, ki prirejajo predstave v okolici zamorskih vasi ali pa privabijo vaščane na ples. Trgovec potem stopi v stik s kakim drugim arabskim plemenom v bližini, kjer najame može, ki bodo med predstavo ali plesom navalili na nič hudega sluteče gledalce, iz katerih potem izberejo mlada dekleta ter jih odvedejo. Trgovec potem plača šejku ali poglavarju plemena, dogovorjeno vsoto za vsako glavo, na kar trgovec prevzame ujete sužnje.

Ali pa trgovec za denar najame kake ljudi v zamorski vasi sami, ki mu potem pokažejo osebe, ki bi se jih dalo ugrabiti. Isti človek tudi potem poskrbi, da pod kakršno koli pretvezo izvabi nesrečno žrtev v puščavo, kjer v zasedi čakajo trgovčevi možje.

(Konec na 5. strani.)

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

II. DEL

Prva leta je štel celovski jezuitski kolegij 18 patrov, a v 30-ih letih je naraslo njih število celó na 50, med katerimi jih je bilo mnogo, ki so se odlikovali kot visoko izobraženi učitelji ali pa odlični misijonski govorniki. — Že v tej dobi so razvili celovski jezuiti tudi jako živahno književno delavnost. Med njihovimi pisatelji je bilo že tedaj tudi nekaj naših ljudi. Tako je n. pr. o. Ostrič J. (1629–1693), ki je bil sicer doma v Radgoni, a je živel nazadnje v Celovcu, izdal več latinsko pisanih pesniških in bogoslovnih del, a za pravo „zvezdo“ celovskega kolegija je veljal Zagrebčan Ivan Despotovič, ki je prišel v Celovec l. 1683., poučeval tam polnih 30 let početiko in izdal več odličnih latinskih pesniških del.

V protestantovsko šolstvo si je bil utiral močno pot narodni jezik, kar je pomenjalo pri nas praktično vendarle še nemščino. Pri jezuitih je nastopil v tem pogledu temeljit preobrat. Vse njihovo višje šolstvo je imelo izključno latinski značaj, tako da so bile dijakom prepovedane celo nemške knjige. Izpodirvali so povsod nemški vpliv in in pospeševali romanskega. Tako so bili celorojeni Nemci, jezuitski učenci, večkrat nesposobni napisati pismo v pravilni nemščini, temveč kvečjemu v svojem narečju.

Za slovenske dijake ni pomenjalo to seveda nobene škode, ker je nujno jako zaviralo njih pomenčevanje ter jih ohranjalo kolikor toliko povezane z njihovim narodom. Samo iz tega je moglo potem ravno pri koroških jezuitih in njih slovenskih gojencih nastajati isto razpoloženje, ki je na Koroškem bolj nego v kateri

77

koli drugi slovenski deželi porajalo tudi za slovenstvo razmeroma bogate sadove.

Največje neposredne važnosti za Slovence pa je bilo jezuitsko šolstvo še zato, ker je šele to omogočilo tudi večjemu številu slovenskih kmečkih sinov šolanje. Posledica je bila potem ta, da je prihajalo vedno več Slovencev tudi v višje cerkvene službe, dočim je bila svetna uprava seveda še vedno in še dolgo potem v rokah le sinov nemških plemičev.

V jezuitskem vzgojnem sistemu so igrali jako važno vlogo šport, številne verske vaje z raznimi bratovščinami ter prirejanje raznih gledaliških predstav in dvogovorov (pasijonskih in betlehemskih iger, zaloiger, veseloiger, živih slik itd.) ter raznih drugih javnih nastopov. Z njimi so hoteli vzbuditi častljnost pri gojencih in na drugi strani pridobiti zase prijateljev med občinstvom, saj so se jih radi udeleževali celó iz najvišjih krogov. Vršile so se v šolskem poslopju samem, po cerkvah in na Novem trgu. To je bilo zlasti v Celovcu posebno važno, ker jih je tu gledalo protestantsko meščanstvo s stanovi vred dolgo jako po strani, ker so se pač predobro zavedali, da so jezuiti zanje najnevarnejši nasprotniki (še l. 1636. so morali n. pr. za nekaj časa celo vsi zbežati v Dobrolo ves).

Te javne prireditve so pa same vodile tudi k upoštevanju narodnega jezika. Za Ljubljano je izpričano, da so prirejali jezuitski dijaki tudi slovenske gledališke nastope, a dr. Gruden trdi da so se vršili ti že od l. 1605. dalje tudi v Celovcu, zanesljivi zgodovinski viri nam pa poročajo o slovenskih deklamacijah (seveda poleg nemških in latinskih) v celovškem jezuitskem kolegiju. To je tembolj razumljivo, ker so bili med koroškimi jezuiti slovenski patri vedno jako močno zastopani in je bila celó med celovškimi rektorji cela vrsta Slovencev, n. pr. že l. 1618. B. Tavčar, l. 1645. J. Ostanek, l. 1647. K. Šinič, l. 1681. M. Janšič (Janežič?) i. dr.

Tako je začela prihajati že v prvih desetletjih XVII. stol. iz jezuitskih šol čisto nova duhovščina z vse širšo in globljo izobrazbo, nego je bila prejinja; bila je prepojena tudi s čisto drugačno versko gorečnostjo. Šele ta je mogla potem tudi res izvesti tisti katoliški preporod, ki je bil zlasti na Koroškem tako zelo potreben. Važno je namreč tudi to, da se zlasti na Koroškem jezuiti niso omejevali zgolj na šolstvo, temveč so jim takoj pripadeli tudi obsežne dušnopastirske naloge, ki so se jih prav tako lotili vso temeljitostjo in s čisto novimi metodami. Posebni patri so bili določeni zgolj zato, da so prirejali po deželi misijone in začeli uvajati zopet številne bratovščine (zlasti Marijine družbe), ker so stare v dobi reformacije skoro vse propadle.

Jako so pazili tudi na to, da bi ljudstvu čimbolj priljubili službo božjo. V to svrhu so uvajali vanjo dotlej nepoznano zunanje razkošje in razne verske svečanosti, ki so ljudstvo privlačile in se potem hitro zakoreninile med njimi. V zvezi s tem so potem ravno v tej dobi zopet oživeli tudi razni lepi stari običaji, ki jih je bila reformacija že zadušila (n. pr. postavljanje jaslic, kresovanje i. dr.).

Ravno to jezuitsko dušnopastirsko delovanje je bilo prav posebno važno še za koroške Slovence. V samem Celovcu (v špitalski cerkvi) so uvedli že l. 1620. redne slovenske pridige (prvi pridigar je bil J. Čandik in za njim znana še cela vrsta drugih), ki so se vršile potem od l. 1652. dalje v cerkvi Sv. Duha in je obstajala pri njih celo posebna ustanova za vzdrževanje slovenskega pridigarja (prav v tej cerkvi so se vršile za dobe reformacije tudi slovenske protestantske pridige). Ohranile so se celih 280 let in so jih hodili poslušat celo iz oddaljenih krajev. Ukinjene so bile šele l. 1931, ko je bila slovenska služba božja premeščena v cerkev starega bogoslovja.

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

DUHOVNIŠKI JUBILEJI

Nedavno smo poročali, da je g. prelat Podgorc dopolnil 89. leto starosti.

Takoj za prelatom Podgorcem pa je g. Alojzij Hutter, upokojeni župnik, ki živi v Grebinju in je bil rojen leta 1868 v Globasnici.

Petdesetletnico mašništva pa bo letos praznoval g. prošt Anton Benetek, ki je pel novo mašo leta 1906.

Štiridesetletnico mašništva pa bodo obhajali gospodje Brandstätter Valentin v Kapli ob Dravi, dekan Kristo Košir na Žihpoljah in Woschitz Jakob na Brdu pri Šmohorju.

Tridesetletnega mašništva pa se bodo spominjali gospodje Jože Boštjančič, župnik v Apačah, Franc Repnik, župnik v Logi vasi in častni kanonik ter prošt Aleš Zechner v Dobrli vasi.

ŽRELEC PRI CELOVCU

(† Alojzija Erjavce)

Zlate, dobre Erjavčeve mame ni več med nami! Nemila smrt ji je prejšnji teden pretrgala nit življenja. Poslovila se je od nas in odšla pred večnega Sodnika — dobro pripravljena! Saj je vse življenje imela pred očmi le dvojce: delo — skrb za družino in molitev.

Pokojna Erjavčeva gospa je bolehalo že več let. Parkrat je iskala pomoči tudi v celovski bolnišnici in je bila za nekaj časa, zopet boljša. Lani tik pred Božičem pa se je njeno zdravstveno stanje zopet precej poslabšalo in je šla ponovno v bolnišnico. Toda tokrat ni bilo več pomoči. Ker je želela umreti na rojstnem domu, so jo prepeljali domov (k Oremusu) v Žrelec, kjer je bila rojena pred 66. leti. Tam je prejšnji ponedeljek nehala biti njeno blago srce. Pokopana je bila vprav na svoj rojstni dan — 22. februarja.

Rojena je bila tu v Žrelec, a se je že pred desetletji poročila v Ljubljani z znanim trgovcem z železnino v Wolfovi ulici g. Erjavcem. Tam je vsa družina živel vzgledno in v lepi slogi do konca 1. 1945, ko je tudi njih zadela usoda nesrečnega in krivičnega pregnanstva z rodne zemlje. Po daljšem beganju ji je uspelo priti z družino sem na Koroško v Žrelec k svoji sestri ge. Oremus in svaku. Tu so zopet začeli tako rekoč na novo, sicer skromno življenje in so rade volje prenašali vse križe in težave, katerih zlasti prva leta izgnanstva ni manjkalo. — Blagopokojno je zlasti zadnje mesece še posebno to žalostilo, ker se ji ni izpolnila srčna želja, da bi še enkrat mogla videti in objeti svojega sina, kateri ravno takrat, ko so bili izgnani iz Ljubljane, ni bil doma in je tako ostal doli; pozneje pa mu tudi ni uspelo, da bi mogel vsaj obiskati starše in sestro tu na Koroškem. Tako mu seveda tudi sedaj ni uspelo priti k umirajoči mami oz. vsaj na njen pogreb.

Kako je bila blagopokojna priljubljena in čislana, je pričala številna udeležba pobožnih vernikov — prijateljev in znancev — pri njenem pogrebu, pri katerem je bilo navzočih tudi šest duhovnikov. Ob odprtem grobu je njej v slovo, svojcem in sorodnikom pa v uteho in tolažbo spregovoril domači g. župnik, ki je v svojem ganljivem govoru predvsem poudaril vzorno in zgledno krščansko življenje pokojne mame kakor tudi še živečih družinskih članov, tako da menda skoraj nobeno oko pri pogrebu navzočih ni ostalo brez solz.

Odšla je k Vsemogočnemu; tam gori v nebesih sedaj že prepeva hvalnice Bogu in Mariji in uživa večno plačilo za vsa svoja številna dobra dela. Naj v miru počiva v tujini, ki zanjo pravzaprav ni tuja, saj je na tej zemlji tekla njena zibelka. Zelo prizadetemu gospodu soprogu, hčerki in sinu kakor tudi ostalemu sorodstvu pa izrekamo iskreno sožalje!

ŽVABEK

Mraz in sneg nas zapirata v tople sobe. Imamo čas pisati in brati. Toda kot drugod, tudi pri nas rajši beremo, kot pa pišemo, zlasti ako „Naš tednik“ prinese kaj novega iz domačega kraja. — Pa dvojce imamo poročati: dvakrat je letela štorčija čez naš kraj in pustila v Dolnji vasi pri Ferku eno deklico in v Žvabeku pri Hlevniku enega fantiča.

Dva para sta v župniji v predpustu obljubila drug drugemu svojo ljubezen in zvestobo in oba ženina sta odpeljala svoje izvoljenke izven fare; eden na Rudo in drugi v Leoben na Štajersko.

Pri nas na Koroškem

Dve ženi in materi je smrt vzela s seboj iz naše sredine, obe v Gornji vasi. Prvo, Jero Demšnik, kar kmalu po Novem letu in drugo, Solarjevo mater tik pred postom. Obe sta iskali pomoči v bolnici, a zdravniki jima niso vedeli pomagati. Vrnili sta se domov, da počivata na domačem pokopališču med svojimi rajnimi sorodniki. Zvonovi vseh naših štirih cerkva so oznanjali vsej fari in okolici, da nas je zapustila Solarjeva mati. Velik žalni sprevod jo je spremljal iz hiše žalosti na vrt mru in počitka. — Domači in še dva duhovnika so rajno mater sprejeli in med cerkvenimi molitvami izročili v varstvo sv. Štefana. Dva govornika sta jo ob odprtem grobu stavila v zgled, kot

GLOBASNICA

V četrtek, dne 23. februarja smo pokopali na farnem pokopališču v Globasnici Jenšaca Jožefa, pd. Krajgerjevega očeta. Bolehal je že več let in bil slabega zdravja. Mesec dni se je zdravil v elizabetinski bolnici v Celovcu. Ob koncu so se mu vnele pljuča in je odpovedalo srce. Rajnega niso spoštovali samo sosede, ampak so ga imeli radi povsod kamorkoli je prišel. To pa zaradi tega, ker je pomagal vsakemu, če je le mogel.

Pri pogrebu je prepeval novi cerkveni mešani pevski zbor pod vodstvom g. Valentina Kogoja, katerega nastavev kot globaškega organista, je potrdil škof sam. Po-

Razstava! Kulturna prireditel!

VABIMO

na našo RAZSTAVO in PRIREDITEV, ki bo v nedeljo, 4. marca pri

ŠERCERJU V ŠMIHELU

Razstava vam bo nudila, kakor običajno kuharske izdelke in bo odprta od pol 9. ure dopoldne do 7. ure zvečer. V tem času boste tudi lahko kupili vse karkoli vam srce poželj.

Popoldne ob pol 3. uri bo odrski nastop tečajnic s sledečim sporedom: pozdrav, deklamacije, petje dekliškega in mešanega zbora, simbolično rajanje, igra o ženskem maščevanju in štiridejanka „Boj za doto.“

Vse prijatelje in znance od blizu in daleč vabijo šmihelske

TEČAJNICE IN VODSTVO

verno mater in pridno ter varčno gospodinjico našim ženam in materam. Rajna mati je veliko storila za lepoto cerkvice sv. Jurija, katerega je zelo čistila. Naj ji sedaj bogato povrne! Dve žalostinki domačega pevskega zbora sta zaključili žal. slovesnost. Bog daj obema večni mir in pokoj in večna luč naj jima sveti!

VOGRČE

Dne 5. februarja sta se poročila v tukajšnji farni cerkvi Ludmila Enzi, pd. Škofova Milka in Janez Pojaniš. Dolgo so se branili Škofova mama Suzana, vendar se vztrajnosti ženina niso mogli ustavljati in po enem letu so morali privoliti v zakonsko zvezo. Seveda bo zanje sedaj hudo, saj je Milka njih edina hčerka. Podpirala je v resnici tri vogle pri Škofovi hiši, saj se je lotila vsakega dela. Orala je, kosila, krmila živino. Imela pa je tudi v hiši zelo čedno. Opravljala je poleg domačih del še službo v šoli. Šola je bila res njeno ogledalo. Kdor je stopil v šolske prostore, je mogel opaziti, da je vse čedno in v najlepšem redu.

Kako so jo sosede spoštovali, najbolj pričajo številna darila, ki jih je „na roko“ dobila. Darovali so ji vsi po vrsti, od g. direktorja šole, učiteljice, gospodinje iz Brnave in njenih mladostnih prijateljic. Cela omara se je napolnila raznih praktičnih darov, predvsem kuhinjske posode.

Poročili so ju g. žup. Sukič, ki so imeli v cerkvi kot tudi na „ojseti“ prekrasen govor. „Ojset“ je kuhala mlada Olipova gospodinja ob pomoči Čebelarjeve matere. Svatovščina je bila nevestinemu domu pri Škofu. Bila je svatba brez „lecmaja“. Za hrano je poskrbela nevestina mama, njen oče pa je oskrbel pljačo. Bilo je 38 svatov. Vsi povabljeni so prišli, nihče ni odrekal. Bilo je zelo prijetno na tej svatovščini. Nabralo se je tudi veliko okrnarjev, ki so poleg mlajših ojsetnikov krepko brusili pete do ranege jutra, ko je treba bilo vzeti slovo. Vsak je šel na svoj dom, nevesto pa je odpeljal ženin v svojo novo zgrajeno hišo pri pliberškem kolodvoru. Tam jo je čakalo novo, krasno urejeno stanovanje. Želimo mladem paru veliko sreče in božjega blagoslova v novem stanu in da bi še večkrat v Vogrče „na ves“ prišla.

Vsem, ki so pomagali pri svatovščini z darovi ali postrežbo, se pa Škofova mama pri srčno zahvaljujejo.

leg tega pa obstaja še tudi narodni pevski zbor, ki nastopa pri naših kulturnih prireditvah. Obema pevskega zbora želimo pri nadaljnjem delovanju mnogo uspeha in vztrajnosti za versko in narodno dobrobit Globašanov.

LEPENA

Dne 10. februarja je pri nas umrla užitkarica Paul Eliza v starosti 84 let. Rajna je bila prava slovenska korenina in verna mati 8 otrok — 5 sinov in 3 hčerk. Gospodarila je na svoji kmetiji 63 let, čeprav leži kmetija 1200 metrov nad morskovo višino. Rajna mati je izgubila v zadnji kruti vojni 4 sinove. Razumljivo, da je morala vsled tega mnogo prestati in pretrpeti. Gospodarila je pri pd. Blajsu v Podpeči, rodila pa se je pri Avprihu v Lepeni. Velik udarec je bil za pridno ženo tudi pred desetimi leti, ko je izgubila še svojega moža. Sedaj pa gospodari na lepi Blajsovi kmetiji že najmlajši sin, ki pa je star že 41 let. Pogreb rajne Blajsove matere se je vršil dne 12. februarja v Železni Kapli.

LOBNIK

V nedeljo, dne 12. februarja smo pokopali po 2 mesecih težke bolezni na farnem pokopališču v Železni Kapli Jero Oraže, pd. Vidovo mater v Lobniku. Dve njeni sestri sta bili v zadnji vojni po nacistih v koncentracijskih taboriščih Ravensbrück in Auschwitz pokončani, baje sta bili živi sežgani.

Rajna je bila mati štirih otrok. Od teh je izgubila dva otroke na tragičen način: hčerko Malko so leta 1946 ustrelili pri farni cerkvi v Železni Kapli vsajki britanske zasedbene sile. Eden izmed sinov pa se je pri zidarskem delu smrtno ponesrečil. Najmlajši sin pa se je po vojni ponesrečil z ročno granato in si nekoliko poškodoval roko.

Iz tega lahko sklepamo, koliko bolečin je morala rajna mati pretrpeti, toda kljub temu je ostala globoko zavedna in značajna mati in žena. Njen mož sicer še živi, toda je slabega zdravja.

GREBINJ

Na dan vednega češčenja, dne 23. januarja je bila kakor vsako leto tudi posebna služba božja za Slovence s slovensko pridigo. Tokrat je pridigoval celovski stolni kaplan g. dr. Šegula. Samo večkrat bi si Slovenci želeli slovenske pridige, nam bi koristila in drugim verjetno ne škodovala.

LOVANKE PRI DOBRLI VESI

Sredi meseca januarja je umrl v bolnici na Dunaju Franc Joschl, pd. Kovač v Lovankah. Prepeljali so ga domov, kjer smo ga dne 19. 1. ob obilni udeležbi žalujočih spremili na njivo miru pri Devici Mariji na Gori. Pogrebne obrede so opravili mil. g. prošt in dekan Aleš Zechner ob asistenci g. kaplana in mu tudi v cerkvi in ob odprtem grobu govorili tolažilne besede v slovo. Pevci so mu zapeli na domu kakor tudi ob odprtem orobu žalostinke. Franc počivaj v miru v domači zemlji, ki si jo tako neizmerljivo ljubil.

Žalujočim sorodnikom, posebno še Micki in Trezi, izrekamo tem potom naše sožalje

ZELINJE — ŠMARJETA

Zopet se oglašamo in pozdravljamo vse bralce našega lista, posebno pa še naše rojake iz Podjune, Roža in Zilje.

Ne bomo klatili novic, samo javnost hočemo opozoriti na naše narodne razmere.

Lansko leto so nas zapustili č. g. Brumnik, ki so vse res v lepem redu opravljali, nam v korist in Bogu v čast. Za njim so nekaj mesecev opravljali na Zelinjah in v Šmarjeti službo božjo č. g. Gabruč. Pridigala sta oba gospoda tako lepo, da bi jih poslušali kar cel dan. Potem so prišli č. g. Štefan.

Kakor tudi drugod, se tudi pri nas zaganjajo proti dvojezični šoli. Slovenski pouk obsega samo tri ure na teden in še to se zdi nekaterim krogom preveč. Kričijo in vpijejo, da je krivica, da se morajo nemški otroci v šoli slovensko učiti. Pri tem se sklicujejo na „Elternrecht“, ki ga čisto napačno tolmačijo. „Elternrecht“ daje staršem samo pravico, da odločajo svetovno nazorje svojih otrok, ne daje pa staršem pravico, da bi so odločali o izbiri raznih učnih predmetov itd. Tudi pri nas so zbirali podpise proti slovenskemu šolskemu pouku. Prišli so z zvijačo in tako so dobili dosti lahkovernih Slovencev na lim, ki so se tudi podpisali. Nekateri so rekli: Ko so se „vsi“ podpisali, zakaj bi se ravno mi ne, saj ne gre proti slovenski šoli, ampak samo zato, da bi se nemškimi otrokom ne bilo treba slovensko učiti. Tistim, ki tako govorijo, bi človek rekel: Prvič se niso vsi podpisali in drugič pri nas ni nobenih nemških otrok. Žalostno je dejstvo, da so pri nas Slovenci tako kratkovidni in hujskačem vse verjamejo.

Se nekaj drugega nam teži srce: Z žalostjo ugotavljamo, kako v cerkvi nemška beseda in nemška pesem vedno bolj izpodrivata našo domačo besedo in našo lepo domačo pesem. Bridko je dejstvo, da pri polnočni niti ene slovenske besede in niti ene slovenske božične pesmi nismo slišali.

KOTMARA VES

Na kvatrnji petek smo pokopali Marijo Zidej — teto našega g. župnika. Doživela je visoko starost 83 let. Ker je bila 25 let članica 3. reda sv. Franciška, je ležala na mrtvaškem odru v redovni obleki sv. Franciška, česar Kotmirčani še nikoli nismo videli. Pokojna je bila doma z Gorenj in bo na sončnem kotmirškem pokopališču čakala dneva vstajenja. Gotovo se ji niti ni sanjalo, da bo imela tako imeniten pogreb. Naj počiva v miru!

Dne 20. 2. se je pripetila Mihaelu Pak, pd. Kesarju na Plešivcu huda nezgoda: ko je v svoji domači kovačnici popravljal konic nekega klina, mu je skočil kosček železa v oko, ki ga je tako močno poškodovalo, da so mu ga morali v bolnici sešiti. — Želimo mu skorajšnje okrevanje.

BOROVLE

Minilo je staro leto minil je predpust iz Borovlj pa ni več nič slišati ali brati v „Našem tedniku“. Odločil sem se, da poberem zopet nekaj novic skupaj in jih dam slovenskim bralcem na razpolago.

Predpust je minil. Vsako soboto je bil tako rekoč en „bal“ brez vsake nesreče, ker plešemo v Borovljah silno radi. Zakonskih oklicev je bilo le malo. Kakor povsod tako je tudi pri nas pritisnil hud mraz, ki se je pa že poleg.

Sedaj pa še na kratko našo statistiko. Iz vseh slovenskih krajev prihajajo poročila o ženitvah, krstih in pogrebi. Mi pa bomo povedali našim bralcem, koliko mesa pojemo.

V Borovljah je bilo lansko leto zaklanih 18 bikov, 82 volov, 292 krav, 24 telic, 177 ovac, 607 telet, 18 jagnjet ali kozličkov ter 1690 prašičev. Koliko smo poleg tega še pojedli perutnine, divjačine in rib — tega nam statistika neče povedati. Mogoče se nam sredi zvedeti pozneje.

MLEKO

Bežna primerjava gospodarskih prilik tako v dolinah kakor tudi v gorskih predelih s prilikami pred svetovno vojno kaže, da so se razmere bistveno spremenile. Vse do prve svetovne vojne je vsa Podjuna posvečala pozornost pridelavi žita in reji živine, ki je po kvaliteti močno zaostajala za drugimi deli dežele. Jakost hleva so sodili zgolj po številu repov, ki so pač bili v hlevu.

To se je v teku zadnjih 40 let do dna spremenilo. Kvaliteta živine se je bistveno dvignila, ker je pač vsak kmet pridelovalno krmne posvetil večjo pozornost. Po hlevih najdemo danes pretežno molzne krave in pa dosti večje število prašičev. Eno je z drugim tesno povezano. Danes skoraj ni več kmetov, ki bi pridelano žito prodajali, ker je potrošnja žita pri pitanju prašičev narasla. S to preusmeritvijo gospodarstva je vsa teža položena na krave molznice in s tem na mleko in njegovo ceno. Za kmeta v dolini je to glavni vir dohodkov, ker večina teh kmetov nima lesa za odprodajo, nima možnosti zaslužka z zimsko vožnjo ali podobnim.

Cena mleka zaostaja za cenami vseh drugih pridelkov, predvsem še industrijskih izdelkov, ki jih mora kmet dokupovati za svojo družino in za svoje gospodarstvo. Njahuje, so pri tem prizadeji kmetje, ki so si svoje posestvo preusmerili na proizvodnjo mleka in na pitanje prašičev. V bistvu gre pri vsem sedanjem boju za povišanje mlečne cene za nezdruživo razmerje cen med kmečkimi pridelki, ki jih ima vas naprodaj, in industrijskimi izdelki, ki jih mora kmet kupovati.

To nezdravo gospodarsko razmerje se najmočnejše izraža v številkah skupnega letnega narodnega dohodka v Avstriji. Medtem ko znaša število kmečkega prebivalstva v Avstriji 22 odstotkov vseh Avstrijcev in je celih 32 odst. delovnih sil zaposlenih v kmetijstvu, odpade pri celokupnem dohodku na kmetijstvo manj kakor 16 odstotkov. To razmerje se kljub temu ni bistveno spremenilo, čeprav so v preteklem letu tudi kmetom priznali otroško doklado, ki je

predvsem v družinah s številnimi otroki pomenila bistveno gospodarsko olajšavo.

Vladni stranki se dozda še nista mogli sporazumeti o kritju povišane mlečne cene. Ali naj bi država subvencionirala in doplačevala iz davčne vreče ali naj bi naložili poseben davek na izvoz lesa ali v to svrhu obdavčili bencin. Kar hočejo eni, to odklanjajo drugi in tako se zadeva že mesece vleče naprej brez rezultata.

Pri danih življenjskih prilikah vsega delovnega ljudstva v državi pa bi po vsej verjetnosti podražitev mleka za 30 ali 40 grošev pri ltru za potrošnika ne pomenila prevelike obremenitve. Če računamo na povprečno družino v mestu, ki dnevno porabi dva litra mleka, bi pomenila taka podražitev 18 do 24 šilingov mesečno ali pa 6 do osem steklenic piva mesečno.

Eno je jasno vsakomur in sicer to, da mora kmet ravno tako priti do svojega zaslužka kakor vsi drugi stanovi, če hočemo, da celotno gospodarstvo ostane zdravo, če hočemo, da se beg s podeželja ne bo še naprej stopnjeval, če hočemo, da bo kmet tudi naprej še ostal glavni kupec industrijskih izdelkov. Vsi deli gospodarstva so tesno med seboj povezani, če je bolan eden, trpijo vsi ostali. Če iz tega zadnjega vidika je ureditev cen mleku nujnost prvega reda. V posameznih deželah oziroma mestih je minuli teden že izbruhnila stavka v mlekarneh zaposlenih delavcev, ki hočejo imeti iste gospodarske ugodnosti, kakor jih imajo vsi drugi delavci. Mlekarne pa odklanjajo izplačilo že zagotovljenih doklad, dokler vlada ne uredi cen mleka v celi državi.

Prave varstvene naloge Avstrije

Pod tem naslovom revija „Die österreichische Nation“ v zvezi s podvigi raznih zaščitnih društev in pred kratkim obnovljenega potujočevalnega šolskega društva „Südmark“ ugotavlja:

„Nova Avstrija ne potrebuje nobenih šolskih in zaščitnih društev, ki bi našo republiko motrili skozi očala svojih nemško-nacionalnih presodkov. Skrb za ohranitev avstrijske narodnostne skupine na Južnem Tirolskem je zadeva naše vlade, ki se lahko in v tem pogledu s popolnim zaupanjem zanaša na gotovo oporo vsega avstrijskega ljudstva.

Izgnanim pripadnikom avstrijske in nemške narodnosti pa je moč nuditi bratsko pomoč le pri ustvaritvi nove trajne življenjske osnove, ne pa z nemško-nacionalnimi frazami in brezmiselnim vpitjem po maščevanju. Glede obstoja in razvoja naših tujih jezikovnih skupin, pa bodisi da gre za Slovence na Koroškem, za Hrvate in Madžare na Gradiščanskem, ali za Čeha na Dunaju, pa pravimo, da te skupine mnogo manj ogrožajo naša republika kot pa obnovljena nemško-nacionalna „zaščitna“ društva. Najvažnejša zaščitna naloga v novi Avstriji je torej v tem, da iz vseh naših šol, uradov in društev pometemo vso ropotijo nemško-nacionalnega zlega duha!“

brzino in brzino zmanjšuje, kadar je treba, tako elastično, da tega prehoda niti ne občutiš. Se drži voznih predpisov in je obziren do vseh drugih vozačev. Kadar vidi v drugem avtu damo za volanom, ji da prijaznega obraza prednost, še za prgišče več kot je predpisano. Tak je ta fant!

Tone spet za volanom, na njegovi desnici Lojze, Janez pa sam na zadnjem sedežu. V takem primeru vedno sedim v sredi, da držim v avtu ravnatežje. Tone pravi, da je pač vseeno, kje sedim, a da se bolj poda, če sem ob strani.

Dol proti St. Clairju je avto naravnal. „Saj pravim, Janez,“ je Tone pričel; „prav tak je ta France, kot si bil ti. Samo o Koroški — koroških dečvah in pobih govori.“

Lojze ni prilike zamudil. „Tudi na pogled je tebi podoben, le da imaš ti močnejšo glavo — lasje se pa od obeh poslavljajo. Pametni ljudje zgodaj lase zgubijo!“ Lojze ve, kako trdo bučo imam, zato sem se mu za pripombo prijazno zahvalil.

Vstopili smo.

Franceta dobimo sedečega na zofi, pred njim mizica z vsemi dobrotami, ki si jih človek more izmisliti.

Podam mu roko in mu povem, da sem Janez od tam in tam doma. Saj sva si malo

Našim gospodinjam

GRIPA

Kaj je gripa

Gripa je že tako stara bolezen kakor je staro človeštvo. Že večkrat je že menjala svoje ime. Včasih vem, da smo ji rekli „španska“.

Povzročitelj gripe zelo verjetno nastopi v usodni obliki skupaj z drugimi povzročitelji bolezni. Nobena dežela, nobena človeška družba, nobena človeška starost ni varna pred njim. Navadno gripa nastopi 18—48 ur po okužbi. Telesna temperatura se zviša. Glava in sklepi bole. Človeka muči suh kašelj in nahod. Na splošno se slabo počuti.

Če opazimo pri sebi našteté znake bolezni, nam preostane samo eno: uporabiti vse moči in sredstva, da gripo čimprej prebolimo. Navadno traja 8—14 dni. Kdor jo hoče preboleti prej, lahko zapade posledicam, ki so dostikrat hujše kot bolezen sama.

Gripa povzroči velike težave človeškemu organizmu. Krvni obtok je močno oviran. Bitje srca je hitrejše in največkrat šibkejše. Ogroženi so dihalni organi, zlasti obstaja nagnjenje k pljučnici z morebitnimi posledicami — obolenjem rebrne mreže. Večkrat nastopijo težave v območju prebavne cevi — želodca, črev. Zelo nevarno je, če opazimo vnetje živcev, ki se pokaže v tako zvani gripi glave.

Največ imenovanih težav je že skoraj vsak izmed nas opazil na sebi. Toda malo jih ve, da pravilni krvni obtok, pravilno bitje srca in splošna telesna moč nastopi šele nekaj tednov po prestopu bolezni. Zato moramo biti previdni, da ne zapademo posledicam bolezni tedaj, ko smo že skoraj pozabili, da smo imeli gripo.

Kako se gripe obvarujemo

V času, ko je med ljudmi gripa najbolj razširjena (epidemija gripe), se izogibajmo

vsakega nepotrebnega stika z ljudmi. Zjutraj in zvečer ali celo 3—4 krat na dan orosimo dlesni oziroma celo ustno duplino in nosnice s katerimkoli evkaliptusovim preparatom. Izogibajmo se vsakega velikega telesnega napora. V času epidemije gripe ne preživimo nobene noči v zabavni družbi, kajti pomanjkanje spanja, bivanje v zakaženih prostorih in podobno zmanjšuje odpornost sluznice.

Zdravljenje

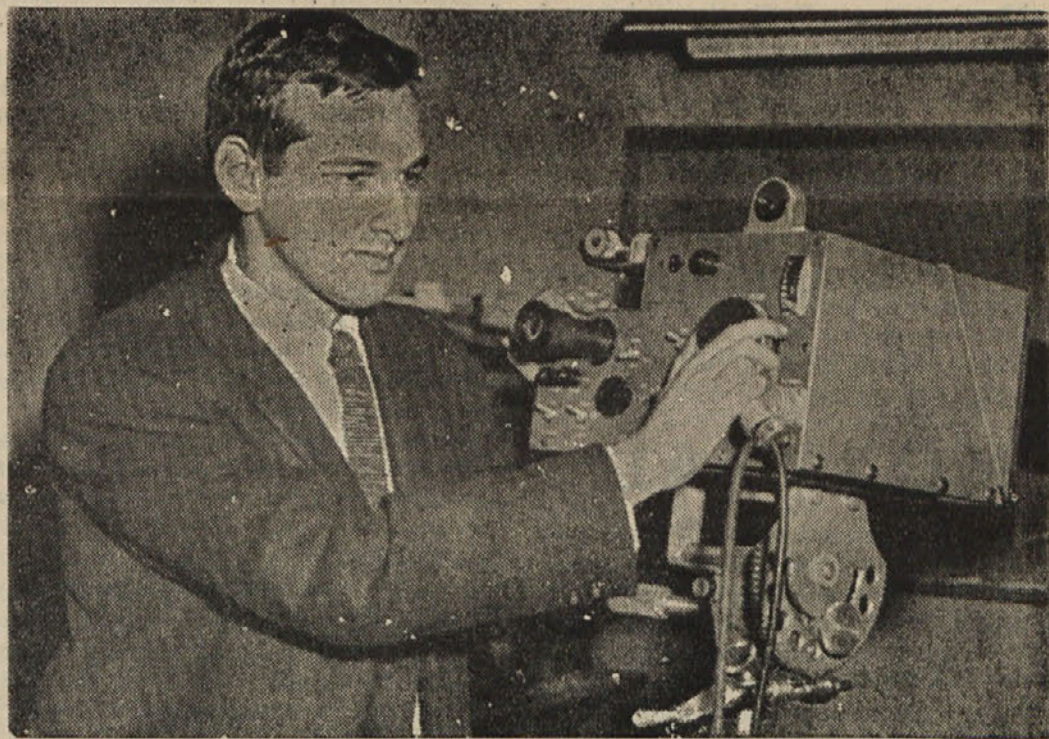
Uspešnega zdravila proti gripi danes še ne poznamo. Vsekakor pa so nam na razpolago običajni preparati salicila (Pyramidon, Eumed). Krvni obtok potrebuje pomoči. Nudimo mu jo, če drgnemo hrbtnico s primernim sredstvom, kar poživí kroženje krvi. Pazimo, da ne obremenimo prebavitelj. Zato uživajmo lahko prebavne jedi. Vedno priporočljive vroče kopeli in parne kopeli glave izvršimo zelo pazljivo ali jih rajši opustimo. Prevelika vročina povzroči veliko nevarnost. Razumljivo je, da naj bolnik v času bolezni leži v postelji in še 3—4 dni potem, ko bolezen preneha.

Mnogo ljudi hoče preboleti gripo, ne da bi obležali v postelji. Vendar ravnaajo zelo nespametno, ker se tako izpostavijo posledicam bolezni. V njihovo lastno dobro je, če posvetijo zdravljenju vso pozornost.

DROBNE MISLI

Ko vkuhavate sadje v patentne kozarce, se večkrat kakšen kozarec ne zapre. Pomočite gumi v beljak, preden zaprete kozarec, in gotovo bo dobro zaprt.

Rumenjak se ne loči vedno lepo od beljaka. Zato ubijte jajce v lijak, beljak bo stekel v kozarec, rumenjak pa bo ostal v lijaku.

Fotografiranje v temi je najnovejši izum ameriške foto-tehnike. Z aparatom, ki ga vidite zgoraj, lahko fotografirate tudi v najtemnejši noči. Namesto svetlobnih žarkov, ki pri navadnih fotoaparatih vrišejo podobo na film, pa pri „Evaporografu“, kot se imenuje nova priprava, toplotni žarki padejo na posebno izdelan film z oljno prevleko. Pravijo, da so te slike še kar dobre (AND).

Trgovina s sužnji — še danes cvete

(Nadaljevanje s 3. strani)

Potem ko je trgovec plačal ovaduha, odvede ujete sužnje v Al Hassa ali pa jih izroči posredovalcem in mešetarjem v prodajo. Večkrat gredo sužnji od enega posredovalca k drugemu in skozi čim več rok so šli, toliko višja je cena.

Tudi v znanem mestu Mekí je velik trg za sužnje, kjer jih razkazujejo in z njimi barantajo kot nekako pri nas na sejnih z živino. Imajo posebne odre, na katerih razkazujejo sužnje. Lahko kupiš enega ali pa — podobno kot drobico — po 6 ali 7 skupaj.

Mešetar ima sužnje zaprte v majhnem prostoru in jih hrani s kruhom in vodo. Kadar pa pride kak kupec, pa morajo na oder. Če jih ne proda en dan, poskusi srečo drugi dan in tako naprej, dokler jih ne spravi v denar.“

Kotiček kranjskega Janeza

Vselej, kadar me Jože povabi v svoj avto, da se malo za kratek čas popeljeva naokoli, vselej mi mraz preleti ude. Bojim se mu zameriti, drugače bi mu prijazno povabilo prijazno odklonil. Tudi bi si Jože mislil, kakšen strahopetec sem, kar pa res ne maram biti, zato z nasmejanim obrazom zlezem v njegov avto.

Kakor da sva na norem dirkališču.

Druge voznike stalno prehitevava, vozne predpise samo na pol upeštevava, ovinke ostro reževa...

„Ali se ti ne zdi, da malo preveč predrzno voziš? Tam oni, je komaj še pravočasno odpeljal — samo še nekaj centimetrov je manj-kalo, pa bi bil „bums!“

„Meni se kreše,“ je bil Jožetov navadni odgovor. „Le naj odpeljujejo, jaz za sebe vem kje na cesti sem z avtom.“

„Saj meni se tudi kreše,“ sem pogumno lagal, „če se zaletiva, se bo nama nehalo kresati.“

Fant ima srečo. Že nekaj let kar srčno odpeljuje.

Ves drugi pa je moj Tone. On je s pametjo povsod — tudi na cesti. Imaš res užitek, če se z njim kam pelješ. Avto spušča v

manj kot farana, pa se nisva prej poznala, sva skoraj eden drugemu očitala.

Gospodinja je velela sesti in založiti, kar vsak — Janez pa dvakrat — rad stori.

„Le kje si se zataknil, da že prej nisi prišel v našo deželo?“ sem jaz radovedno vprašal.

„Kje sem pa mogel!? Toliko vesele družbe — deklet in fantov sem imel okoli sebe, da se pri najboljši volji nisem mogel prej odločiti za v Ameriko. Bojim se, če se še sedaj nisem prenačil,“ je naš France pojasnjeval.

„Oh — take reči počne,“ pravi gospodinja, „da že ni za nikamor. Jaz ne vem, kaj bo s tem fantom? Cel snop slik ima, jih stalno pregleduje, pa solze si briše zraven. Davi, ko sem mu posteljo postiljala, sem opazila, da ima zglobove premočeno. Sirota — menda je celo noč jokal.“

Smejali smo se, da nas je v drobovju zvijalo — France pa je zatrjeval, da mu nos nagaja, hud nahod da ima.

„Kako se ti zdi v Ameriki? Malo si se že razgledal kaj?“ sem spet radoveden.

„Malo že, dosti še ne! Je dobro, a — tako ni, kot je bilo na Koroškem. Kaj „zavbernih“ dečel tukaj še nisem videl.“

„Pa so tudi dobra in lepa dekleta. Seveda jih ti ne vidiš, ker si kar naprej solzan in

itik samo na pol vidiš,“ je smeje menila gospodinja.

Spet na koše zdravega smeha na račun našega Franceta.

„Tistega Kranjskega Janeza bi že rad videl,“ je France nič hudega sluteč začel pogovor.

Lojze pa brž poprime. „Katerega? Misliš tistega, ki tudi o Koroški kar naprej sanjari?“

„Tistega mislim ja! Včasih je v Naš tednik pisaril.“ Sem se včasih tistemu branju smejal — pa to sem si mislil zraven, da mora tisti Kranjski Janez biti malo šavrast, ker take reči zvleče skupaj,“ je France pošteno povedal svojo misel.

Takrat pa sta Lojze in Tone z očmi potovala k meni, od mene za kot z reslektorjem obsvetila Franceta: Seveda sem vedel, da bo sedaj nekaj zadrege, zato sem kar preslišal in pričel pogovor z gospodinjo.

Lojze namigne in šepne. „On je Kranjski Janez!“

Francetu je postalo toplo, kar vroče: „Ni mogoče?“

„Ja, on je pravi Kranjski!“ še Tone pritrđi.

„O tristo zelenih — sem pa malo preveč zinil,“ toliko je France še rekel, vrgel se nazaj, da je z glavo butnil ob steno in si z robcem brisal (to pot ne solze) potno čelo.

O ugovarjanju

Nekateri ljudje ne morejo strpeti, da ne bi zraven poslušali, če se dva razgovarjata. Pri vsakem delu se rajši zanimajo za pogovore drugih. Toda to še ni najhuje. Takšni čvekači tudi vedo vse najboljše in morajo povsod ugovarjati, čeprav se zadeve njih samih prav nič ne tičejo.

Ne morejo si kaj, da ne bi ob vsaki priliki odklanjali mnenja drugih — često tudi v žalečem tonu — in rinejo svoj „jaz“ v ospredje. Zakaj pa bi ne imel ob takih „modrijanih“ nikdo ničesar prav. Zakaj ne bi smel nihče zastopati drugačnega mišljenja, kakor ti radovedneži in vsevedneži?

Dostikrat čutijo že prav majhni otroci nagnjenje, da neprestano ugovarjajo. Pri odrasli mladini pa naletimo tudi večkrat na to grdo navado. Zato je pametno če se tega odvadimo in prihranili si bomo marsikateri neprijeten spor v poznejšem življenju. Če bomo že v mladosti imeli smisel za to, kar je prav in lepo, potem smo napravili v zboljanju našega značaja že velik korak naprej.

DROBNA POVEST

Bogat trgovec in ubožen čevljar. V koči je živel ubožen čevljar. Nasproti njemu je prebival bogat trgovec. Čevljar je bil jako vesel človek. Od ranega jutra pa do pozne večera je ob svojem delu brez prenehanja pel pesmice. Trgovec je bil popolnoma srečen. Samo nezadovoljen je bil nad tem, ker zaradi popevanja soseda čevljarja ni mogel ponoči spati. Kaj naj stori? Nekoč je pozval trgovca čevljarja k sebi in mu podaril vrečo denarja. Čevljar je postal bogat. Se ta dan je prenehal popevati in tudi spati ni mogel, kajti mislil je vedno samo na denar. Končno se je domislil, vzel vrečo in šel k trgovcu. Dal mu je vrečo nazaj in rekel: „Vzemi nazaj svoj denar! Dokler ga nisem imel, sem spal brez skrbi in nisem poznal brezpokojskih noči. Z denarjem sem izgubil spanje in mir. Rajši delam kakor prej in se zadovoljujem s svojo usodo.“

SMESNICA

Na kolodvoru

„Postrešček, koliko računate?“ vpraša potnik in pokaže na tri velike kovčke.

„Za prvega 2, za ostale pa 1 šiling.“ odgovori postrešček.

„Dobro, prvega nesem sam, ostala dva pa vi!“

Iz šolskega življenja:

MOJI MALI

Zbežal bi včasih od silne nervoznosti, tako lena in zabita je vsa šola, ali tako nemirna in razposajena. A včasih se moram iz srca smejeti temu drobižu in njihovem početju. Ker resnično cela vrsta originalov sedi v nizkih klopih pred menoj.

V predzadnji klopi mlad velikan, star komaj 11 let, a presega kakor Savel Izraelce, ves narod sovrstnikov za glavo. Pokličem ga. A komaj odpre usta, primerna telesni velikosti ali še obilnejša, je že halo po vsej šoli, da komaj brzdam mlade razposajence, dasi me samega sila smeh. Velikan namreč polovico vsake druge besede požre, drugo polovico pa izgovori napačno.

V njegovi bližini sedi debeluh. Ko ga pokličem, mine najmanj minuta, da dvigne mogočno in težko telo. Začuden strmi vame z zaspanimi, povsem v mesu skritimi očmi. Ko ga vprašam drugič, tretjič, se vendar domisli, da je treba kaj odgovoriti. In res izgovori vsako drugo minuto eno besedo, a s tako tihim in slabim glasom, da bi lahko mislili: zdaj, zdaj bo omahnil ali izdihnil od same slabosti.

Spredaj v prvi klopi sedi palček, okrogel kakor jabolko. Majhne črne oči so mu vedno trudne. Poleti zadremlje vsakih deset minut vsaj dvakrat. Dregajo ga od vseh strani. A komaj odpre oči ves vznemirjen in prestrašen, mu lezejo že spet skupaj. Ker je zaman ves trudi skrbnih sosedov, prično šepetati: „Ta pa spet spi!“ Glasneje in glasneje. Da bi bil mir, ga pokličem. Zdrzne se, pogleda me plašno, svest si krivde, malo se vzravna v klopi, na široko odpira oči in jih upira naravnost vame, upajoč pač: „Tako vsaj ne zaspiš spet...“ A vidim: polne spanca so mu oči, vsa glava, vse misli; spi, dasi gleda široko kakor zajec... Komaj stopim korak v stran, mu že omahne težka glava na prsi. Siromak je, a miren, priden in ga imam rad. Mati ima celo ko-

AMERIKA V SLIKAH

Predavanje z barvnimi slikami v šmihelu pri Pliberku

„Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi,“ pravijo naši kmetje. Letos pa so se zmotili. Matija je led našel in ga še pomnožil. Preteklo nedeljo je kar na veliko začel nasipavati sneg. Zato smo se začudili, da je kljub samo enkratnemu oznanilu, navzlic slabemu vremenu prihitelo toliko ljudi na predavanje z barvnimi slikami preč. g. Vinkota Zaletele, ki nam je v dveh urah razgrinjal čuda in krasote moderne, obljubljene dežele — Amerike.

G. predavatelj je razdelil svoje predavanje v tri večje dele. V prvem delu nam je pokazal močan vtis, ki ga naredi Amerika na človeka s svojimi nebotičniki, modernimi stavbami, svojo avtomobilsko poplavo na modernih cestah, ki križajo deželo kakor ogromni veletoki. Pokazal nam je glavna mesta New York, Washington, Cleveland, in Toronto. Ko gledaš te mogočne stavbe, široke ulice, veličastne cerkve, katerih nekaj so postavili tudi naši rojaki, se ti nehote vsiljuje misel, kakšni „siroteji“ smo mi tukaj v Avstriji, posebno še na Koroškem.

V drugem delu nas je g. predavatelj peljal v zasebno življenje ameriških družin s posebnim ozirom na naše izseljence. Pokazal nam je njihovo domače življenje, njih lične hišice, pri katerih ne sme manjkati avto, in njihovo lepo in mirno družinsko življenje. Morda si je marsikatera mlada gospodinja ali pa tudi bodoča žena želela, da bi tudi ona imela tako krasen domek in lahko življenje.

V tretjem delu nam je pokazal versko življenje naših rojakov v tej zlati deželi. Strmeli smo nad tem, koliko verske in narodne zavesti živi pri naših ljudeh in koliko za to gmotno žrtvujejo. Strmeti moraš nad veličastnimi narodnimi cerkvami, nad krasnimi šolami, o katerih se pri nas samo piše in govori, tam jih pa imajo, zato imajo tudi drugačno mladino in lepšo bodočnost, kot

se nam obeta. Kaj naj še rečemo o njih narodnih in verskih domovih, ki se po svoji lepoti povsod kosajo s cerkvami. V teh domovih se goji, krepi in ohranja verska in narodna zavest. Človek bi se vprašal, kako to zmorejo, to skrivnost reši njihova povezanost v verskih in dobroteljskih organizacijah.

V tem delu smo se srečali z našim slavnim šmihelskim rojakom, z prevz. ljubljanskim škofom dr. Gregorijem Rožmanom, ki je kljub svojim visokim letom videti še čil in krepak, o čimer priča tudi, kakor je predavatelj povedal, njegova delavnost. Videli smo ga, kako vodi procesijo sv. Rešnjega Telesa s slovenskimi romarji na ameriških Brezjah v Lemontu. Videli smo ga, kako pridiguje, videli smo ga tudi v njegovem tistem domu, ko snuje in piše za slovenske liste svojo bogato, blagoslovljeno besedo. Veseli in ponosni smo bili, ko smo videli Prevzvišenega v takem sijaju, kajti on je

Pustna prireditev v Št. Janžu v Rožu

Kjer je mladost, tam mora biti tudi veselje. Zato se ni čuditi, da je pustno razpoloženje zajelo tudi šentjansko mladino, ki je hotela na pustno nedeljo še drugim odstopiti par uric vesele zabave in zdravega smeha. Zato nas je katoliška mladina povabila za pustno-nedeljski popoldan v Tišlerjevo dvorano na „Pustne burke“, a zaradi pogreba je bila predstava prestavljena na večerne ure. Kar radovedni smo bili, kaj nam bodo pokazali mladi in še neizkušeni igralci; pa glejte: že ženski prepir (dekliški prizor) zaradi luknjice v prtu nas je spravil v dobro voljo, kar se je še stopnjevalo ob nesrečni usodi čevljarjeve lenuške ženske (prizor s petjem, ob sporu 2 deklet zaradi Martinčka in ob maščevanju štirih lahko-

naše gore list izpod Pece, kjer je hiša očna. V tretjem delu pa nam je za zaključek g. predavatelj pričaral pred oči v prelepih slikah najlepši praznik krščanstva — Božič. Videli smo, kako vsi narodi, ki so prišli v Ameriko in so se tam obogatili, poklanjajo to bogastvo pred noge novorojenega božjega Deteta in kar tekmujejo med seboj, kdo bo lepše in bogatejše proslavil to veliko skrivnost. Ni slučaj, da najdeš celo v parku, pred hišo ali pred cerkvijo jaslice v naravni velikosti. Tudi ne manjka božičnih drevesc kakor tudi ne znamenj božjega rojstva na ulicah, na palačah, na kolodvoru, niti pred kasarnami. To je tam samo ob sebi razumljivo. Da država tega ne ovira, ampak celo podpira, pokaže s tem, da nagradi najlepše jaslice z vsakoletno nagrado. Veseli smo bili, ko smo slišali in videli, da so bile v Clevelandu nagrajene jaslice našega rojaka — Slovenca.

Niti zavedali se nismo, kdaj sta minili dve uri in gledali bi še in še. Toda predavatelj je moral zaključiti. Obljubil pa je, da se bo ob drugi priliki spet rad odzval našemu povabilu in nam pokazal še mnogo znamenitosti, ki jih je na tem potovanju po Ameriki ujel njegov aparat.

Č. g. Zaletele se za njegov trud lepo zahvaljujemo in ga že sedaj prosimo za drugič. Vsi, ki smo bili navzoči, smo šli obogateni domov, kajti doživeli smo nekaj, česar doslej nismo poznali in žal bi nam bilo, ako bi tega ne doživeli. Zato se bojimo, da bo reklama taka, da bo dvorana prihodnjic premajhna, četudi je bila sedaj, ko odra ni v dvorani, polna.

vernica nad Heinrichom (dekliška prizor); tudi fantje so nas prav dovršeno „farballi“ zaradi prevelike „rdečice“ z burko: „Rdečice nosovi“. Nadvse pa smo bili prijetno presenečeni, ko je nastopil številni mladinski mešani zbor z dobro podanimi: „Prišla je miška“ in „Če student“. — Tako smo bili vsi zadovoljni z letošnjim pustom: igralci z uspehom, gledalci pa smo se iz srca nasmejali, obenem pa se tudi razveselili nad pohvalno razgibanostjo in dobro voljo mladega rodu. — Za pustni torek so bili naši igralci povabljeni v Sveče! Pri Adamu so ves spored ponovili in številni gledalci — stari prijatelji naše mladine — so jim bili prav hvaležni za prijeten užitek ob tej pustni prireditvi.

Nenadoma se je naveličala šole. Namesto, da bi bila prišla v šolo, je šla na travnik trgat rože. Izvedel sem in jo vprašam: „Kje si bila v torek, Katica?“ Dva, trikrat požre slino.

„Doma. Niso me pustili.“

„Lazeš, Katica.“

Spet požira slino.

„Jaz že ne!“ — Že joka.

„Če se še kdaj zlažeš, te zaprem eno uro po šoli. Se hujiš jok.“

„Pokonci glav!“ Res jo dvigne pokonci, kakor vojaki pred poveljnikom, a solze ji teko curkoma po licih.

Ugajalo pa ji je v šoli manj in manj. In „odpotovala“ je. Odšla je kar sama in brez slovesa k sestri na konec fare. Vedela je navzlic svojim petim letom: „Od tam je predalec v šolo, ne bo mi treba hoditi.“ Vidi Bog, kdo ji je to povedal.

A dobili so jo nazaj.

„Kje si se potepala, Katica?“

„Jaz... jaz pa ze...“

„Ali hočeš spet lagati? Ali si pozabila, kaj sem ti bil rekel?“

Jok, kakor bi ji umrla mati...

Če pa ji dam kdaj podobico, ker sedi mirno, jo kaže povsod in vsakemu pripoveduje, kako jo imam rad.

V neredu pa je pri drobižu vedno kaj. Eden pozabi vsaj vsako drugo uro kateki zem doma, drugi „Zgodbe“, tretjemu so strgali knjigo manjši bratci in sestrice, četrta se je pozabil učiti, petemu manjka vsak hip list v knjigi in ne ve, kje je, a ga je iztrgal najbrž sam, ker se ni naučil; šesti ni imel svinčnika, da bi si zaznamoval vprašanja, ki bi se jih naj naučil; sedmi joka, ker je izgubil krajcarje, da bi kupil kvasa, ker bodo pekli; osmemu manjkajo vsi gumbi na srajci ali suknji, če je vse drugo v redu.

Vedna skrb z njimi, vedna nevolja, vedno delo!

A navzlic temu: Ko gledam vse te mlade, sveže obraze, te nedolžne, prijazne, včasih tudi nekoliko hudomušne oči pred seboj, mi je, da bi dvignil roke k blagoslovu in k molitvi nad njimi, naj ohrani dobrotni Bog vse te drage mi duše.

Ksaver Meško

VABILO

na

Prosvetni večer Slovenskega kulturnega društva v Celovcu

v torek, dne 6 marca 1956 ob pol 8. uri zvečer v Kolpingovem domu, (v stari dovarni). G. Vinko Zaletel bo pokazal 300 barvnih slik s potovanja po Ameriki in iz kulturnega življenja ameriških Slovencev.

Vsi prisrčno vabljeni.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

V ulici Cressida, ko sem ob belem dnevu hotel z avtomobilom prečkati cesto, po kateri se je bl'žal tramvaj, je naenkrat iz nekega dvorišča bliskovito šinil dečko na motorčku. Morda se mu je zmešalo, morda je hotel s sklonjeno glavo bolje rezati zrak in ni videl obeh prihajajočih vozil ali pa je izgubil oblast nad motorjem, dejstvo je, da je medtem, ko sem jaz zavrl, švignil mimo mene tik pred hladilnikom in se z vso silo zaletel v tramvaj.

Iz zvenka kovine je bilo jasno slišati topi, strašni udarec glave ob voz. Odbila se je in deček je obležal negiben.

Ustavil sem in izstopil. Tramvaj je bil skoraj prazen. Na ulici je bilo malo ljudi. Približal sem se dečku, da mu pomagam. Neki možak v črnem usnjatem jopiču se je skoraj z jezo obrnil k meni: „Hej, hitro, v bolni'col“ Skupno sva dvignila nesrečnega, ki ni nič kazal znakov življenja, in ga položila v moj avtomobil. Drugih avtomobilov itak ni bilo v bližini.

Vse skupaj se je tako hitro odigralo, da se skoraj ničesar ne spominjam več. Planil sem k volanu. Mislil sem, da bo možak v usnjem jopiču prisledel, da mi pomaga. Toda ostal je zunaj. Zaprl je zadnja vrata avtomobila in nekoliko z nasmeškom dejal: „Gotovo, potem jih boste pač moral zamenjati z drugimi, ehm, namreč blazine za sedeže...“ namigavajoč na kri, ki je vrela iz dečkovih ran. — „Nič ne dé,“ sem dejal, „da si le reši življenje“. In pognal sem.

Komaj sem še opazil skupinico radovednežev, ki so razpravljali okoli prevrnjenega motorčka, sprevodnik tramvaja je izstopil iz voza in iskal razbremenilne priče. Pa kot vedno, nihče ni hotel imeti sitnosti, nihče ni ničesar videl, nihče ni hotel povedati svojega imena. Siromak, sem pomislil, saj on vendar ni prav ničesar kriv, in kljub temu, koliko sitnosti bo še zaradi tega imel! In z olajšanjem sem ugotovil, da sem pravzaprav imel veliko srečo. Samo drobec sekunde pozneje, pa bi bil povozil dečka po vsej širini in potem, kriv ali ne kriv, imel bi sitnosti, da bi bilo veselje; brez oziroma to, da je neprijeten že sam občutek, da si bil, sicer nehote, vzrok take nesreče. Ta sladka zavest je utešila mojo nevoljo zaradi sitnosti, izgube časa in uničenih blazin na sedežih. V te misli zatopljen sem vozil z največjo brzino in trobil na vso moč, da dobim prosto pot.

V bolnici pa, namesto da bi se mi zahvalili, so me odvedli v policijsko stražnico. Začeli so me izpraševati, kdo sem, koliko sem star in tako dalje.

Potem: „Kje je bil povozen?“

Jaz: „Kako, povozen. Nihče ga ni povozil. On se je tam zaletel v tramvaj.“

„Kateri tramvaj pa je bil?“

„Hm, ne vem. Zdi se mi, da po ulici Cressida vozi številka 38.“

„Ali si niste pogledali številko?“

DINO BUZZATI:

Zgodba o dobrasrčnem AVTOMOBILISTU

„In čemu bi si jo naj pogledal? Kaj pa se mene ta stvar tiče?“

„Seveda“ — je rekel policijski podčastnik, toda brez sleherne primesi zlobnosti, kot da bi moral zabeležiti pač nek obžalovanja vreden, toda nepopravljiv pojav — „seveda, ljudje vaše baže imajo vedno izgovor pri roki...“ in potem se je zamislil. — „Vendar povejte mi, razložite mi,“ in zdelo se mi je da slišim iz njegovih besed prikrito obžalbo, „...kako to, da ste vprav vi pripeljali sem ranjenca?“

„Ta je pa lepal Ker sem pač slučajno bil na kraju nesreče!“

„Ne razburjajte se, ne razburjajte se, rečem vam, da sedaj res ni prava priložnost zato“ — je pristavil s prikrito grožnjo v glasu.

V tem trenutku je vstopil policijski agent in nekaj prišepnil podčastniku.

Vprašal sem: „Kako gre dečku?“

„Prav žal mi je za vas, gospod, toda...“

„Mrtev?“

„Hm, hm, res žal mi je za vas.“

Nekoliko razdražen zaradi tega vztrajnega podtikavanja sem izbruhnil: „Tudi meni je žal tega ubogega fanta, pa končno, saj ga nisem nikoli v življenju videl.“

„Ta je pa zrela,“ je dejal podčastnik.

„Gotovo“ in začel sem izgubljeni potrpljenju, „gotovo, ker se je sam ubil, se stvar mene ne tiče.“

Podčastnik je zmajal z glavo in ponovil: „Ljudje vaše baže pač imajo izgovor vedno pri roki.“

Ime dečka sem zvedel naslednji dan iz časopisa. Bila je kratka novica: „Devetnajstletni Marcello Vismarini je pri prometni nesreči v ulici Cressida izgubil življenje. Izgleda, da je dečka, ki se je peljal na motorju, povozil neki avtomobil. Kmalu po prevozu v bolnico je Vismarini umrl.“

Čez dober teden me je obiskal neki odvetnik. Rekel je, da se imenuje Robolo in da je prišel kot zastopnik staršev Vismarinij: reveži, je rekel, ki so žrtvovali vse za bodočnost njihovega edinega otroka. Oče, ki je po poklicu žimničar, že več mesecev ne dela več, ker je bolan. Tako je pravzaprav fant, ki je bil marljiv radiotehnik, vlekkel naprej družinsko gospodarstvo. Sedaj, kaj bosta storila, nesrečnega?

Zazdelo se mi je, da je odvetnik Robolo res dober človek, kot so bili ljudje nekoč, mož zvestobe, človek z jasnimi nazori in velikim razumevanjem za človeške tegobe. Dejal mi je, da je — spričo raznih ugodnih okoliščin — tramvajskemu sprevodniku

uspelo, da se je izmuznil. Čim sem namreč jaz oddrvel z ranjencem proti bolni'ci, je tudi tramvaj odpeljal naprej in nihče izmed prisotnih si ni zapisal številke, sicer pa, kdo pa je imel interes na tem? Pri tramvajski družbi ni bilo mogoče na noben način dobiti potrebnih podatkov, nesreča sploh ni bila prijavljena. Skratka, od tam ni mogoče zahtevati kake odškodnine. Tako bi ubogi Vismarini ne dobili niti groša.

Nato pa mi je stavil tale predlog: Kaj bi mene stalo, če bi priznal, da je deček, ki me je s svojim motorjem nenadoma prehitel, bil rahlo zadet od mojega hladilnika, samo rahlo, čisto na rahlo? Ker sem jaz zavarovan, bi družina tega ubogega dečka utegnila kaj doseči.

„Kako?“ sem vprašal, „torej bi naj priznal, da sem povozil nekoga, ki ga nisem nikoli povozil?“

„Pa kaj pravite? Vi? Vi ne boste priznali prav ničesar! Še tega bi bilo treba! Krivda ostane na dečku, pa saj veste, zavarovalnice so v tem pogledu precej širokogrudne, ni treba, da sodišče obsodi zavarovanca tudi na povračilo škode, zadostuje samo vzročna zaveza, še tako rahla vzročna zaveza med nesrečo in poškodbo.“

Vi ostanete čist in bel kot sneg! Sicer pa prečitajte tole, pripravil sem namreč za vsak slučaj izjavo, če boste tako dobri, da jo podpišete. — Za koliko pa ste zavarovani?“

„Zdi se mi, da za do pet milijonov lir.“

„Potem smo pa na konju, en milijonec bi za te nesrečnike že bil več kot dovolj... Čitajte gospod, čitajte... In če s čim niste zadovoljni, mi povejte, bomo že našli kako primerno besedo. Glejte tukaj: „...ne morem izključiti možnosti, da je hladilnik ali levi blatnik mojega avtomobila morda rahlo sunil imenovanega (mišljen je Marcello Vismarini) in da...“ Čitajte, čitajte naprej! In opozite, da tako vztrajam na tem... Veste, tista dva reveža se mi res tako smilita, da vam ne morem povedati... zase ne vzamem niti groša, je pač treba, da si pomagamo med seboj v tej solzni dolini.“

Kako dober človek, sem pomislil, če bi vsi odvetniki bili takšni kot ta. Čeprav mi pravzaprav cela zadeva nekam ni bila pogodu, sem čez nekaj časa le podpisal dokument.

„In sedaj vas vprašam: Kam je šel tisti sloviti tramvaj, v katerega se je baje zaletel pokojni Marcello, kot zatrjuje obtoženec? Po kateri stalni progi je vozil? Katero številko je imel? Kdo je bil njegov sprevodnik? — Ali je naenkrat dobil peruti? Ali je mogoče, da tako težak slučaj ni zabeležen v knjigah tramvajske družbe, ko so vendar vsi uslužbenci pod kaznijo takojšnjega odpusta dolžni prijaviti

vsak, tudi najmanjši incident? Kaj si naj mislimo o tem, hm, tramvaju, ki je postal fantazem? Vprašam to vas, gospod predsednik, vprašam vas, gospodje sodniki, vprašam vas, spoštovani gospod državni tožilec? Ne vprašujem pa obtoženca! Vem namreč, da ima obtoženec svoj izgovor že pripravljen. Obtoženec bi vam dejal, da sta sprevodnik in blagajničar tramvaja izkoristila dejstvo, da ni bilo prisotnih ne stražnikov in ne prič, in odpeljala naprej, ne da bi o tem dogodku le črhnila svojim predstojnikom. Tudi nočem spravljati v dvom dobro vero obtoženca! Jaz se omejujem samo na to, da stavim naslednje vprašanje: Kje so dokazi za obstoj tega presnetega tramvaja?“

Obtoženec, to sem bil seveda jaz. In odvetnik, predstavnik zasebnega oškodovanca, je bil na zunaj taisti, ki me je pred časom obiskal in ime mu je bilo takisto, Robolo. Treba bi bilo pravzaprav misliti, da sta oba ena in ista oseba.

In vendar, nastala je na njem neka čudna preobrazba. Ta poosebljeni vzor človekoljubnosti in dobrote ni imel več tistega prikupnega in zvestega obraza, to ampak njegove oči so poblebskivale od zlobe, ustnice so se mu zaničljivo kremžile in iz globine grla je prihajal, od časa do časa, demonski posmeh. Človekoljub se je spremenil v grabežljivo zver.

„In še nekaj drugega vprašujem,“ je nadaljeval. „Kako to, da obtoženec, ki je sprva na policijskem uradu dejal, da ga ne zadeva nobena krivda pri nesreči, potem pred menoj samim podpisal izjavo, s katero priznava, da je sunil rajnega Marcello? Vprašujem to vas, gospod predsednik. Ne vprašujem obtoženca. Obtoženec, to si prav lahko mislimo, ima že pripravljen svoj odgovor. Ne bi se niti čudil, če bi odgovoril, da je popisal, hm, to priznanje iz dobrasrčnosti, in pridal celo, da sem ga jaz sam za to naprosil, zato da bi mogli dečkovi starši dobiti izplačano od zavarovalnice odškodnino. Nikakor nočem dvomiti o plemenitih čustvih obtoženca, hm, hm, toda vprašujem vas samo eno: Čemu tak nenaden preobrat?“

Treba je da se prav razumemo. Čeprav se mi ob pogledu na nesrečno mater v žalnem oblaku, na njen od žalostne novice potrti obraz, razoran od potokov vročih solz (pogledi vseh so se obrnili proti dobri ženski v črni obleki, ki je sedela v prvi vrsti in je pri teh besedah nenadoma začela vzdihovati in stiskati robc na oči; in globoko sovražno mrmranje je napolnilo dvorano), čeprav se mi ob tem pogledu stiska srce, ni moj namen se znašati nad obtožencem, kateremu, kot bi bilo prav domnevati, bo prisotnost te žalostne matere obnovila in okrepila očitke vesti. Ne maram tudi postavljati domnev in zaključkov, ki bi bili sicer upravičeni, vendar zanje nimamo dokazov ravno pri roki. Ne maram raziskovati, zakaj je obtoženec, kot upravičeno domnevamo, prenapel vozil, kajti drugače bi vendar mogel pravočasno zavreti. Ne vprašujem, kam, v kateri lokal, v katero zabavišče ali shajališče se je obtožencu tako strašno mudilo. Ne vztrajam na tem, da bi se naprej poudarjal, kakšna krivica je, da je morebitna, poudarjam, morebitna pretirana obtoženčeva želja po uživanju in zabavi bila usodna za življenje tega vzornega mladeniča, dobrega mladega fanta, ki je bil edina opora svojih staršev in ki je po končanem

(Konec na 8. strani)

Dr. Franček Šegula:

4

Petdeset dni po jutrohem

(Opis potovanja v Sveto deželo)

(Nadaljevanje)

Vlak je drvel preko polj. Vročina neznosna, prah je pa kar dežljal skozi na obeh straneh odprta okna.

Ščasoma se je gneča malo zredčila in dobili smo celo sedeže. Nasproti meni je sedel Arabec z belim fesom in svojega približno leto in pol starega sinčka je imel ob sebi. Pridno sta pospravljala jajca in domače kolače, podobne našim koruznikom. Celo košaro jajc sta imela in kar ginila so. Ko sem opazoval malega, se nisem mogel vzdržati smeha. Kot balonček je spravljal vase jajca, da ga je oče komaj dohiteval z lupljenjem. Menda jih je pospravil okrog deset. In ko je na vse to popil celo steklenico slaščice, je sladko zaspal...

Na postaji so ti arabski nestrpneži vstopali in izstopali kar skozi okna, ki so sorazmerno nizka.

Največjo zmedo so delali prodajalci kolačev in sladkih prijač. Na vsaki postaji jih je prišlo novo krdelo. Vpili so kakor za stavo. Če ti je od utrujenosti in vročine malo zakinkala glava, so te ti razgrajči kmalu spravili zopet k življenju. Prodajali so tudi cigarete, domače in tuje, največ ameriške. Potem še razne podolgovate buče in

kumare. Vse to so domačini jedli kakor jabolka.

Na postajah, ko se je vlak premaknil, so prodajalci poskakali v hipu skozi okna kakor vrane. Neka žena, ki se je predolgo mudila, je skočila skoraj z drvečega vlaka in košaro so drugi poslali za njo skozi drugo okno...

Tako nam je čas hitro tek. Ob tričetrt na šest smo bili v Kairu na glavnem kolo-dvoru. Od tam smo šli v pet minut oddaljeni jezuitski zavod „College de Sacre Famille“, (Zavod sv. Družine), kjer je bilo za nas pripravljeno stanovanje za časa bivanja v Kairu.

Žejni smo bili, še bolj pa umazani od prahu. Vsem temu je bilo kmalu pomagano v gostoljubni jezuitski hiši.

Na vrtu pod košatimi drevesi se je hladna sapica kaj prilegla razgretim udom. Večerjali smo s patri, ki so bili zelo prijazni z nami. Razgovarjali smo se večinoma v francoščini.

Pozneje smo naredili program za naslednji dan. Da vidiku je bil daljši izlet na Sinaj, ki naj bi trajal osem dni. Menjali smo tudi lahko denar, t. j. dolarje v egiptanske piastre. Tudi razglednice in znamke smo imeli na razpolago.

Pripravili smo se torej na pot. Vsak je vzel le najnujnejše, ker nošnja bi že itak neznosno vročino še povečala.

Nato smo se odpeljali z italijanskim prof.

Cavavio s taksijem še v mesto. Izvrstna je bila ta vožnja po širokih lepo razsvetljenih cestah z razkošnimi izložbami v prijetnem večernem mraku. Le žal, da nisva smela dolgo uživati tega raja, ker je bilo treba naslednji dan že ob 5 uri na noge.

Preko arabske puščave v Suez

Na tem izletu na Sinaj smo začeli z masami ob 5.20 uri in ob pol osmih smo se naložili na 7 taksijev, v vsakega 5 potnikov. Pridružili so se nam še trije jezuitski patri iz Kaira. Tako nas je bilo skupno 35. Poleg tega je vozil še za nami tovorni avto vodo in živež. Treba je bilo misliti na puščavo...

Moji sopotniki so bili: Filipinec Benvenuto in trije veseli Amerikanci.

Od začetka je bila vožnja kar prijetna, hladna in brez prahu. Vozili smo po lepi asfaltirani cesti v smeri proti Suezu. Če bi šli kar naravnost, bi bili lahko opoldne že na cilju. Toda bili smo ukaželnji ljudje in in smo hoteli na lastne oči videti, če je še kaj ostalo od tega, kar smo o tem področju čitali v sv. pismu.

Ta zemlja se imenuje Gessen, kamor je prišel „egiptovski“ Jožef, ko so ga bratje prodali egipčanskim kramarjem. Tu je bila tista ogromna žitnica, ki je v času pomanjkanja zalagala z žitom ves ostali svet. V Egipt prodani Jožef je bil gospodar nad njo. Semkaj so torej prišli njegovi bratje, da se

mu poklonijo. Tukaj se je odigrala vsa zgodba med Jožefom, njegovimi brati in očetom, ki so se pozneje preselili iz Mezopotamije v Egipt in se tod naselili.

Imamo torej na tem mestu začetke izraelske zgodovine v Egiptu. Tukaj so živeli močujoči in objestni faraoni, ki so mučili izvoljeni narod, dokler ni bil čudežno rešen iz pesti faraonov in ga je Mojzes preko Rdečega morja povedel v obljubljeno deželo.

Najstarejša prestolnica faraonov je zgodovinsko mesto Heliopolis, ki je bila prva postaja naše nove poti približno 10 km iz Kaira proti severu.

Že v Kristusovem času ni bilo o tem mestu več ne duha ne sluha. Dolga stoletja (od l. 4200 pred Kr.) je bilo mesto Ounou ali Ou — kakor ga imenuje v svoji prvi knjigi Mojzes, ko poroča, da je dal faraon Jožefu za ženo hčerko Putifarja, duhovna v Onu (41, 45) — prestolnica faraonov. Ko pa je to čast odstopilo Memfis in Tebam (okrog 2000 let pred Kr.), je jelo takoj propadati.

Danes vidimo od vse njegove slave le močilen obelisk, ki sameva žalosten sredi polja, odkar so mu Rimljani bratca prenesli v Rim. Ta kraljuje še danes ponosno na Trgu sv. Petra in šteje množice romarjev, ki se hodijo klanjat grobu sv. Petra in njegovemu nasledniku ter namestniku Kristusu vemu na zemlji.

Zgodba o dobrasrčnem avtomobilistu

(Nadaljevanje s 7. strani)

delu, z zavestjo, da je opravil svojo dolžnost, se vračal domov, nestrpen, da objame svojo mater... ki je potem ni nikoli več objel (novi vzdihljaji drobne ženske v črnem in še silovitejše mrmranje med občinstvom). Nočem postaviti domneve, kot je marsikdo v skušnjavi, da si misli, namreč da imamo opraviti z značilnim primerom sovražnosti avtomobilistov do vseh kolesarjev in posestnikov motorjev in motorčkov vseh vrst; sovraštvo, ki, čeprav ne velja kot zločin namerne usmrtitve, pa vendar vpliva, v nezavestni notranjosti avtomobilistove duševnosti tako, da v nevarnosti nesreče vpliva na vozačevo voljo v toliko, da zmanjša njegov trud za preprečitev nesreče. Kot vemo, danes tako stanje ne zadošča za obsodbo, kajti ne smemo smatrati za zločin nič drugega kot zgolj namerna ali pa iz nemarnosti povzročena dejanja. Upam pa, da ni več daleč dan, ko bodo zakoni kaznovali tudi dejanje, ki je nekje sredi poti med breznamernostjo in med naklepom. In tisti dan, za katerega želim, da bi kmalu napočil, bo strožja in pravičnejša kazen padla na vse tiste, ki mislijo, da zato, ker uživajo privilegij, da posedujejo mehanično prevozno sredstvo,

ČUDEŽNI HLEBČEK

Krojač Andrej je ležal na smrtni postelji. Poklical je svojo ženo in sedem otročičev in dejal:

„Vse svoje življenje sem delal podnevi in ponoči in niti krajcarja nisem zapravil po neumnem. Toda kljub temu vam ne morem ničesar zapustiti. Vendar zaupajte v Boga. On vas gotovo ne bo zapustil.“

In Andrej je zaprl svoje trudne oči, njegova duša pa je splavala na oni svet.

Kmalu po njegovi smrti je nastopila v tistem kraju velika lakota in prišel je dan, ko je vdova Mana načela zadnji hlebec kruha. S skrbjo je mislila, kaj bo, ko bo še tega zmanjkalo. V teh mislih jo zmotilo, trkanje na vrata. Vstopi berač in jo poprosi za kosček kruha. Že tri dni ni nič jedel in od slabosti komaj še stoji pokonci. Mana ga je hotela že odslóviti, a premaga jo usmiljenje in odreže beraču kos kruha. Pristrčno se ji berač zahvali, použije kruh in odide.

Znova se uboga Mana pogrezne v žalost in skrbi, kar vstopi stara ženica, ki jadikuje in toži nad trdosrčnostjo ljudi. Povsod zapirajo vrata pred njo in niti kosčka kruha ni dobila nikjer, ona pa da je s svojimi močmi pri koncu. Z globokim vzdihom je Mana odšla in prinesla ženici kos kruha. Ta je zajokala od veselja, pojedla kruh in odšla.

Mračilo se je. Znova nekdo potrka in v sobo stopi otrok, ves tresoč se in drgetajoč od mraza, da še

lahko po mili volji gospodarijo po naših cestah, in da se lahko požvižgajo na življenje svojega bližnjega! (Pritrjevalno mrmranje, posamezni vzkliki in grožnje).

Bil sem obsojen na deset mesecev zapora in sedem milijonov odškodnine: vse zaradi te moje šmentane slabosti, da ne znam reči ne. Sodna dvorana se je izpraznila. Pa čeprav sem bil pogojno obsojen, še ne morem oditi. V predvorju sodne palače policija le s težavo zadržuje množico žensk, ki jih je strupeni advokat spravil v delirirno jezo, in se hočejo znesti nad menoj, pohoditi me hočejo, linčati.

Policija so me, za vsak slučaj, zaprli v temen prostor v poltovornem avtomobilu, kjer sedim sredi žaganja in metel. Z zagolednim smehom me skuša podnarednik na svoj način potolažiti: „Počakajmo, da se unesejo, dobre ženščine. Ni to prvič in ne zadnjič. Tudi to bo minilo. Z vami je pač vedno tako... Za vas je malenkost spraviti koga na drugi svet. In potem, moramo pa mi reševati vašo presneto kožo!“

govoriti ne more. Mana ga vzame v naročje, ga greje in tolaži. Otročiček pa joka in toži, da je lačen. Kaj je hotela uboga Mana? V božjem imenu je odrezala kos kruha in ga dala otroku. Temu so se oči zableščale; zahvalil se je, pojedel kruh in odšel.

Mana misli na zadnji hlebec kruha in na svoje otroke, ki kmalu ne bodo imeli kaj jesti. Ko so sedli za mizo, je vzela kruh. Kako seje začudila, ko je videla, da je še cel. Odrezala je vsakemu otroku kos kruha, a hleb ni bil nič manjši. Dala je vsakemu otroku še en kos, a hleb je ostal tak kot prej. Mana je padla na kolena in zahvalila Bogu za čudežni hleb kruha, ki ga od takrat ni več zmanjkalo.

Tako blagoslovlja Bog tiste, ki spolnjujejo Njegovo voljo in Vanj zaupajo.

ZA DOBRO VOLJO

„Žal, ne morem vam pomagati,“ je dejal mož nekemu ponesrečencu, čigar avto je ležal razbit v jarku ob cesti. „Jaz sem namreč le živinozdravnik.“

„Potem čisto pravi človek zame,“ je dejal ponesrečenec. „Bil sem zares osel, ko sem mislil, da lahko vozim s starimi pnevmatikami 110 km na uro.“

Od česa živi?

Neki bogatin se je peljal po cesti z vozom, v katerega sta bila vprežena dva konja. Sreča starega cigana s sinom, ustavi voz in ga vpraša:

„No, kako je kaj, cigan? Od česa živíš?“

„Pa — živim, gospod, siromašno. Pletem košare in jih prodajam skorajda zastonj.“

„Kje pa imaš košare? Dve ali tri bi kupil tudi jaz.“

„Jih nimam s seboj. Doma jih imam. Ampak če bi mi gospod posodil enega konja, lahko moj sin odjezdi domov in jih prinese...“

„Dobro!“ reče gospod, stopi z voza in izpreže konja.

Ciganov sin ga zajaha in se spusti v dir.

Ko je bil že daleč, zakliče stari cigan:

„Joj, gospod! Pozabil sem sinu dati ključ od hišnih vrat. Zdaj ne bo mogel priti do košar. Veš, kaj? Posodi mi še drugega konja, da odjezdim za njim in mu izročim ključ.“

Gospod mu ustreže. Cigan zajaha drugega konja, ga izpodbode in odpeketa, da se je vse kadilo za njim.

Ko je bil tako daleč, da ga je gospod komaj še videl, zakriči na vse grlo nazaj:

„Zdaj vidiš, gospod, od česa živim! Kar čakaj na košare, hahal!“

SREČA V NESREČI

Nekje na Norveškem pa se je ponesrečil kolesar, ki je res imel srečo v nesreči. Ko je namreč z veliko brzino pridrvel po neki stranski ulici in hotel zaviti na glavno cesto, ga je zaneslo v na drugi strani ceste stoječo vogalno hišo in v velikem loku je zletel skozi okno v neko sobo. Pri tem je zadobil precejšnje poškodbe in potrebna je bila takojšnja zdravniška pomoč. In res je bila takoj pri roki, kajti kolesar je bil zletel vprav v čakalnico mestnega zdravnika, ki je baš ob tistem času imel svoje uradne ure. Kolesarju niti čakati ni bilo treba, da pride na vrsto.

Gumijaste plašče (Be-reifung) vseh vrst za kolesa dobite pri

Kolesa, motorji lastna delavnica za stroje, delo solidno in po ceni v znanosti lovski mehanični delavnici.

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČAR IN KLUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschall-Konrad-Platz 1

Za okrasitev nebotičnikov v New Yorku ob slovesnih prilikah, si morajo izposoditi visoke lestve pri gasilcih. (AND)

IVERI

Prebivalci ameriške države Texas slovijo po svojem kavalirstvu do nežnega spola. Neka gospa, ki je z avtomobilom potovala skozi Texas, pripoveduje naslednji doživljaj:

„Morala sem zamenjati gumo na mojem avtomobilu, zato sem ustavila voz. Takoj sta se približala dva mladeniča, kar me ni prav nič začudilo, saj sem vedela za ustrežljivost prebivalcev te dežele. Toda stala sta in me gledala, ko sem se jaz trudila z vijaki in kolesom. Nobeden se ni zganil in se ponudil, da bi mi pomagal. Ko sem končala in z jezo pospravila orodje, me je eden ogovoril:

„Čestitam, gospa! Moj prijatelj je stavil z menoj 25 dolarjev, da ne boste zmogla, a jaz sem vedel, da boste. Sedaj deliva!“ in mi je potisnil v roko 12 in pol dolarja.“

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 4. marca: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 5. marca: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Za našo vas. 18.45—19.00 Da ne pozabimo... — TOREK, 6. marca: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Zdravniški vedež. — SREDA, 7. marca: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Iz domačih gajev (Poje Miro Kernjak ob spremljavi R. Piliha, Kotmirški trio in Rožanski trio). 18.45—19.00 Okno v svet. — ČETRTEK, 8. marca: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Pesmi v priredbi Zorka Prelovca. Poje Franc Leskovec, bas-bariton. — PETEK, 9. marca: 14.00—14.30 Poročila, objave. — Mlada setev. (III.) 18.45—19.00 Zbori pojejo. — SOBOTA, 10. marca: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. NEDELJA, 11. marca: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Domača strokovna trgovina za:

pisarniško in šolsko pohištvo, hotel kavarno, vrt — leseno, jekleno in oblaženo pohištvo

Papirne stvari in vse pisarniške predmete za šolo, urade in oblasti

GUTENBERGHAUS

CELOVEC — KLAGENFURT, HL-GEIST-PLATZ 1 — RUF 59-46

TEPPICHHAUS

RADLMAYR

BELJAK-VILLACH

prodaja v času

BELIH TEDNOV

samo izrecno prvovrstne izdelke

THERESIENHALER-PRÄDILNICE

in tkalnice po izredno nizkih cenah

Cemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kronika“ v trafiki ali pa morda pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v kuverti na naš naslov (Celovec - Klagenfurt, Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„Naš tednik — Kronika“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto dobite popust.

Ime:

Naslov:
(prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:
(Podpis)

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 Š (IN 10% DAVKA)

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT STADTTHEATER

2. do 6. 3.: „Die schwarze Perle“, (ni za mladino), barvni film Dne 6. 3. ob 20. uri, 7. in 8. 3. ob 15.30 uri in 17.30 uri barvni film: „Unsterblicher Mozart“.

PRECHTL

2. do 8. 3.: „Schwedenmadel“.

VOLKSKINO

2. do 6. 3.: Zakonski problem današnjega časa! „Das Bekenntnis der Ina Kahr“, (ni za mladino)

7. do 8. 3.: „Der Teufelshauptmann“, (ni za mladino)

PLIBERK

Sobota, 3. 3. in nedelja, 4. 3. ob 17.30, 20.00 uri: „Ehesanatorium“, (ni za mladino)

Torek, 6. 3. in sredo, 7. 3.: „Der Teufelshauptmann“, (ni za mladino)

Črke za portal in „Neon“-razsvetljavo pri Jenoch, Klagenfurt, Herrengasse 14.

SINGER-jevi ŠIVALNI STROJI

za gospodinjstvo in obrt v vseh preizkušenihih modernih tipah dobavljivi. Na željo pošljemo tudi prospekt. Singer-šivalni stroji, Klagenfurt, Bahnhofstrasse 4a in Villach, Bahnhofstrasse 14.

NAPRODAJ

KLAVIRJE, HARMONIJE, NOVE IN RABLJENE dobite najbolje vsak čas, kakor tudi pohištvo, oblaženo pohištvo, žimnice, prešite odeje, preproge pri

FRANZ KREUZER'S Wtw.

Celovec-Klagenfurt, Kardinalpl. 1

BUKOV, HRASTOV in OKROGLI LES tudi vejat les kupuje vsako množino, kakor tudi les z listjem **WEISSBACHER**. Izdelava prago in žaga. — Celovec-Klagenfurt, Schulgasse 26, telefon 48-33.

Kmetije, pozor!

ISCEM SLUŽBO

Fant, star 18 let, iščem službo na kmetijah, in sicer pri poštenih družini. Zmožen sem vsakega kmečkega dela. Veselje imam tudi z živino in delo s traktorjem. Naslov dobite pod „Spomlad prihaja“ na upravi oglasnega oddelka „Našega tednika“.

Oglašuj

v našem listu!